

1. kvartalsregnskap 2024

KLP konsern og KLP

A young girl with dark hair is holding a small potted plant with green leaves and dark soil. She is looking at the camera with a slight smile. The background is a soft-focus outdoor setting with green grass and a blue sky.

KLP

Innholdsfortegnelse

KLP Konsern

3	Rapport første kvartal 2024
9	Bærekraft
13	Resultatregnskap
14	Balanse
15	Egenkapitaloppstilling
16	Kontantstrømoppstilling
17	Noter til regnskapet
17	Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer
19	Note 2 Segmentinformasjon
21	Note 3 Resultat fra forsikringstjenester
22	Note 4 Investerings eiendommer
22	Note 5 Forsikringstekniske forhold
28	Note 6 Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån
29	Note 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser
35	Note 8 Innlån
36	Note 9 Virkelig verdi hierarki
39	Note 10 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør
40	Note 11 Kapitalkrav
42	Note 12 Pensjonsforpliktelser
42	Note 13 Annen kortsiktig gjeld
43	Nøkkeltall – akkumulert

Kommunal Landspensjonskasse

45	Resultatregnskap
46	Balanse
48	Egenkapitaloppstilling
50	Kontantstrømoppstilling
51	Noter til regnskapet
51	Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer
51	Note 2 Premieinntekter for egen regning
52	Note 3 Tap på rentebærende verdipapir og utlån til amortisert kost
54	Note 4 Erstatninger
54	Note 5 Forsikringsrelaterte driftskostnader
54	Note 6 Verdiendring eiendomsinvesteringer
55	Note 7 Pensjonsforpliktelser
56	Note 8 Virkelig verdi hierarki
62	Note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser
66	Note 10 Leieavtaler
66	Note 11 Forpliktelser
67	Note 12 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør
68	Note 13 Kapitalkrav
70	Appendix A: Definisjon av bærekraftsindikatorer

Kontaktinformasjon

KLP Konsern

Rapport første kvartal 2024

God avkastning på pensjonsmidlene:

- Avkastning på pensjonsmidlene i kollektivporteføljen tilsvarende 3,0 prosent i første kvartal.
- Samlet resultat på kundeporteføljen utgjør 18,7 milliarder kroner etter første kvartal.
- Tilfredsstillende volumvekst i bank og kapitalforvaltning
- Økte erstatningsutbetalinger i skadeforsikring

KLP – et kundeeid konsern med 75 års historie

15. Februar i år var det 75 år siden styrene i Norges Byforbund og Norges Herredsforbund vedtok å etablere en felles kommunal pensjonskasse, KLP. Formålet var å etablere en pensjonsordning for små kommuner med få ansatte. KLP har gradvis utvidet servicetilbudet etter ønske fra eierne, og tilbyr nå tjenester innen skadeforsikring, bank og kapitalforvaltning i tillegg til offentlig tjenestepensjon. I dag er vi Norges største pensjonsselskap.

Konsernet hadde ved utgangen av første kvartal 2024 en forvaltningskapital på 1 066 milliarder kroner.

Offentlig tjenestepensjon

MILLIONER KRONER	Kunder	Foretak	Sum
Avkastningsresultat	18 617	112	18 729
Risikoresultat	82	0	82
Rentegarantipremie		3	3
Administrasjonsresultat		-8	-8
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og andre inntekter/kostnader i ikke-teknisk regnskap		76	76
Skatt		-83	-83
Andre resultatetelemerter		149	149
Resultat etter 1. kvartal 2024	18 700	249	18 948
Resultat etter 1. kvartal 2023	13 188	454	13 642

Avkastningsresultat

KLP har garantert kundene på offentlig tjenestepensjon finansinntekter tilsvarende 3,3 milliarder kroner i første kvartal. Faktiske finansinntekter utgjorde 22,0 milliarder kroner tilsvarende 3,0 prosent, slik at

avkastningsresultatet utgjorde 18,7 milliarder kroner (13,2)¹. Kundenes midler er i all hovedsak forvaltet i kollektivporteføljen.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 751,5 milliarder kroner (690,9):

Prosent	31.03.2024	31.03.2023
Avkastning kollektivporteføljen	3,0	2,5
Avkastning inkl. mer-/mindreverdi i hold-til-forfall og utlån	2,7	2,6
<i>Avkastningstillene gjelder kollektivporteføljen</i>		
Kapitaldekning Solvens II	351	316
Kapitaldekning Solvens II med overgangsregler	351	316

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer og alternative investeringer, inkludert aksjederivater, var 33,5 prosent ved utgangen av første kvartal. Samlet avkastning for aksjer og alternative investeringer ble 8,0 prosent i kvartalet. Avkastningen for KLPs globale børsnoterte aksjer var 11,0 prosent, mens KLPs norske aksjeportefølje fikk en avkastning på 2,6 prosent i første kvartal.

Valutasikringsgraden på aksjer i utviklede markeder og de mest likvide valutaene i fremvoksende markeder lå mellom 40 og 60 prosent. I første kvartal har den norske kronen svekket seg mot blant annet amerikanske dollar og euro. Valutasikringen ga et negativt bidrag til aksjeavkastningen dette kvartalet.

Omløpsobligasjoner og pengemarked målt til virkelig verdi

Omløpsobligasjoner utgjorde 11,0 prosent, mens pengemarkedsinstrumenter utgjorde 3,0 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen per kvartalsslutt. Både norske og amerikanske statsrenter, samt statsrenter i eurosonen steg i første kvartal. KLPs globale statsobligasjonsindeks oppnådde en valutasikret avkastning på -0,8 prosent i kvartalet, mens avkastningen på den norske statsobligasjonsindeksen var -0,1 prosent. Globale kredittmarginer falt gjennom kvartalet. Kvartalsavkastningen for KLPs globale kredittobligasjonsindeks utgjorde -0,3 prosent, mens avkastning på norsk kredittobligasjonsindeks var -0,1 prosent. Samlet hadde omløpsobligasjoner en avkastning på 0,5 prosent i første kvartal. Pengemarkedsavkastningen var 1,3 prosent i kvartalet.

Obligasjoner målt til amortisert kost

Investeringer i obligasjoner til amortisert kost utgjorde 28,1 prosent av kollektivporteføljen ved kvartalsslutt. Ikke-regnskapsførte mindreverdi i kollektivporteføljen utgjorde 10,9 milliarder kroner per utgangen av første kvartal. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av låntakere med høy kredittverdighet. Avkastningen målt til amortisert kost var 0,8 prosent dette kvartalet.

¹ Tall i parentes angir verdi for tilsvarende periode i 2023.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer, inkludert norske og internasjonale eiendomsfond, utgjorde 13,3 prosent av kollektivporteføljen.

Kollektivporteføljens eiendomsinvesteringer oppnådde en avkastning på - 0,4 prosent hittil i år. Avkastningen inkluderer valutasikring og eiendomsfond. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til effektene av de forskjellige faktorene som påvirker eiendomsmarkedet, både renter, avkastningskrav, inflasjon og kostnadsbilde.

Utlån

Utlån i kollektivporteføljen utgjør 83,7 milliarder kroner. Dette er fordelt med 72,9 milliarder kroner i utlån til offentlig sektor, 2,7 milliarder i pantesikrede boliglån, 0,2 milliarder til lån med statsgaranti og resterende 7,9 milliarder til direktelån. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne avsetninger til tap på boliglån. Ikke-regnskapsførte mindreverdier i utlånsporteføljen (fastrentelån) utgjorde 1,4 milliarder kroner per kvartalsslutt. Avkastningen hittil i år utgjør 4,5 prosent.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter eiendeler finansiert av egenkapital og ansvarlige lån/fondsobligasjoner.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med moderat risiko, og med en målsetting om stabil avkastning. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 0,5 prosent i første kvartal. Nedskrivning av eiendom og svakt resultat innen skadeforsikring har trukket avkastningen ned i kvartalet.

Risikoresultat

Risikoresultatet er et uttrykk for om uførhet og dødelighet i forsikringsbestanden utvikler seg som forventet.

Uførheten holder seg fortsatt høyere enn nivået før pandemien, og bidro med et underskudd på 303 millioner kroner (-380) i første kvartal.

Risikoresultat knyttet til levealder og etterlattepensjoner viser til sammen et overskudd på 385 millioner kroner (451), slik at risikoresultatet samlet sett bidro med et overskudd på 82 millioner kroner (71) i første kvartal.

Administrasjonsresultat

Differansen mellom omkostningselementene i premieinntektene, uttak fra administrasjonsreserve og forsikringsrelaterte driftskostnader utgjør administrasjonsresultatet. Dette viser et underskudd på -8 millioner kroner (+54) hittil i år. Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjør 432 millioner kroner (377) hittil i år.

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen i KLP har økt med 17,5 milliarder kroner hittil i år og utgjør 804,6 milliarder kroner. Premiereserven er i samme periode økt med 1,4 milliarder kroner til 574,9 milliarder kroner.

Bufferfondet utgjør 109,3 milliarder kroner etter første kvartal. Fondet kan benyttes til å dekke manglende avkastning fra forvaltning av kundemidler og er således en finansiell buffer. I tillegg utgjør positivt delårsresultat til kunder på 18,7 milliarder kroner en buffer.

Uten bruk av overgangsregler er foretakets solvenskapitaldekning (SCR) på 351 prosent. Dette gir en økning på 5 prosentpoeng i kvartalet.

KLP har et mål om at solvensdekningen skal ligge over 150 prosent. Solvensen ligger godt over dette målet og muliggjør dermed god og stabil forvaltning av kundemidlene i et flerårig perspektiv.

Nøkkeltall

Eiendeler	31.03.2024		31.03.2023	
	Andel	Avkastning	Andel	Avkastning
Alle tall i prosent				
Aksjer	33,5 %	8,0 %	31,5 %	6,7 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	28,1 %	0,8 %	28,7 %	0,8 %
Eiendom	13,3 %	-0,4 %	14,7 %	-0,2 %
Utlån	11,2 %	1,1 %	11,8 %	0,8 %
Omløpsobligasjoner	11,0 %	0,5 %	11,6 %	1,7 %
Andre finansielle eiendeler	3,0 %	1,3 %	1,6 %	0,8 %

Premieinntekter

Premieinntektene eksklusiv mottatt premiereserve ved tilflytting, utgjør 7,8 milliarder kroner (7,6) ved utgangen av første kvartal. Av dette utgjør premier knyttet til regulering av opptjente rettigheter 360 millioner kroner (535).

Erstatninger

Utbetalte pensjoner og andre erstatninger, eksklusive avgitt premiereserve ved fraflytting utgjorde 6,8 milliarder kroner (6,2) ved utgangen av første kvartal.

Andre forhold

Markedssituasjonen på offentlig tjenestepensjon er stabil, og avtaler med premiereserver på til sammen om lag 2,1 milliarder kroner vedtok å flytte sin ordning ut av KLP med virkning fra 1. januar 2024. KLP legger stor vekt på tett dialog med våre kunder for å videreutvikle servicekonsepter og nettløsninger med god pensjonsveiledning. I de senere år er det arbeidet med å fornye og videreutvikle våre pensjonssystemer. I dag er alle ytelser inne i det nye systemet, noe som styrker kundeopplevelsen og gir verdifull veiledning til den enkelte ansatte, samt umiddelbart svar på de fleste pensjonssøknader.

Storebrand har klaget Norge inn for ESA med påstand om at KLP får ulovlig statsstøtte, og at norske kommuner og helseforetak har brutt reglene for offentlige anskaffelser. Staten har avvist begge klagene. KLP har bidratt med relevante opplysninger for å belyse klagesakene, når dette er blitt forespurt. Klagene er fortsatt til behandling hos ESA, og det er ikke åpnet formell sak i noen av sakskompleksene. I begge saker har ESA som et ledd i sin informasjonsinnhenting kommet med sine foreløpige vurderinger, og bedt om statens kommentarer til disse.

Skadeforsikring

Første kvartal 2024 viser et resultat før skatt og andre avsetninger på minus 117,7 millioner kroner (99,3). Det forsikringstekniske resultatet er svakere enn forventet, noe som i stor grad er knyttet til økt skadeandel innen eiendomsforsikring innen alle segmenter. Videre påvirker økte naturskadeerstatninger regnskapet. Finansinntektene er derimot noe høyere enn antatt.

Bestandsveksten så langt i år er 146 millioner kroner, og bestandspremien var 2 731 millioner kroner (2 456) ved utgangen av første kvartal 2024. Økningen skyldes i første rekke økte premier, både generelt og innen særskilte segment. Forsikringsinntektene økte med 12,2 prosent, tilsvarende 77 millioner kroner, sammenlignet med samme tid i 2023. For offentlig og bedriftsmarkedet økte inntektene med 11,1 prosent, mens tilsvarende økning for privatmarkedet var 14,1 prosent.

Det ble i første kvartal innrapportert tre skader over 20 millioner kroner, alle innenfor foretakets egenregning. Samlet belaster disse skadene resultatet med 132 millioner kroner. I tillegg er det inntruffet 16 skader i intervallet mellom 2 og 20 millioner kroner med samlet erstatning på 96 millioner kroner. Videre er resultatet påvirket av en stor naturhendelse, stormen Ingunn, hvor foretakets kostnader utgjør til sammen 25 millioner kroner.

Avviklingen av tidligere skadeårganger er i kvartalet svakt negativ, og det er hittil i år bokført 4,4 millioner kroner i avviklingstap, tilsvarende 0,2 prosent av reservene ved inngangen av året.

Nøkkeltall

	31.03.2024	31.03.2023	2023
Skadeprosent	98,2	93,2	83,5
Gjenforsikringsprosent	15,0	-2,2	2,8
Kostnadsprosent	14,6	13,9	14,0
Totalkostnadsprosent	127,7	104,9	100,4

Netto finansinntekt i første kvartal 2024 var 96,7 millioner kroner (149,8), tilsvarende 1,7 prosent (2,7).

Solvensmargindekningen (SCR) er redusert, fra 227 prosent ved årsslutt 2023 til 210 prosent per utgangen av første kvartal 2024. Dette skyldes det svake kvartalsresultatet.

Kapital- og fondsforvaltning

KLP Kapitalforvaltning AS utfører verdipapirforvaltningen i KLP-konsernet. Totalt ble det forvaltet 799 milliarder kroner ved utgangen av første kvartal, hvorav 203 milliarder kroner for konserneksterne kunder.

Netto tegning i KLP-fondene var 4,7 milliarder kroner i første kvartal. Konserneksterne kunder hadde en positiv netto nytegning på 5,7 milliarder kroner i kvartalet.

KLP Kapitalforvaltning hadde et resultat før skatt på 11,9 millioner kroner i første kvartal.

Bank

KLP Banken finansierer boliglån og annen kreditt til personkunder (personmarkedet) samt lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører offentlige oppgaver (offentlig marked). Bankens utlånsvirksomhet finansieres med innskudd fra personer og bedrifter, innlån i verdipapirmarkedet og egenkapital. Banken forvalter også et betydelig utlånsvolum finansiert av pensjonsmidlene i KLP.

Virksomheten oppnådde i første kvartal et driftsresultat før skatt på 75,1 millioner kroner (53,1). Resultatendringen har i hovedsak sammenheng med økte netto renteinntekter og gevinst på finansielle instrumenter.

Områdefordelt resultat gir 51,1 millioner kroner i personmarkedet (35,4) og 24,0 millioner kroner i offentlig marked (17,7).

Et vedvarende høyt rentenivå har bidratt økt inntjening på bankens utlån som er finansiert med egenkapital. Bankens driftsinntekter i form av netto renteinntekter i første kvartal ble 126,6 millioner kroner (110,2).

Resultatførte tap og tapsavsetninger så langt i 2024 er -1,1 (0,3) millioner kroner. Renteoppgangen har så langt ikke medført vesentlig økning i tap på boliglån. Det er heller ikke i 2024 konstatert tap knyttet til offentlige utlån.

KLP Bankens utlån til kunder per 31. mars 2024 var 42,8 milliarder kroner (42,7). Fordelingen mellom personmarkedet og offentlig marked var henholdsvis 24,1 (23,3) og 18,7 (19,4) milliarder kroner.

KLP Banken forvalter en boliglånsportefølje på 2,7 milliarder kroner (2,9) og 78,6 milliarder kroner i lån til offentlige låntakere og annen virksomhet (74,1) finansiert med pensjonsmidler på offentlig tjenestepensjon.

Bankens boliglånsprodukter er innrettet mot medlemmer av pensjonsordningene i KLP. Netto boliglånsvekst i første kvartal ble 209 millioner kroner, som er betydelig høyere enn på samme tid i fjor (71).

Utlånsvolumet i offentlig marked på KLP Bankens balanse er i 2024 endret med -0,3 milliarder kroner (0,2). Lån til offentlige låntakere som finansieres med pensjonsmidler på offentlig tjenstepensjon økte i samme periode med 1,5 milliarder kroner (0,5).

Konsern

KLP er et gjensidig forsikringsforetak som avlegger konsernregnskap etter IFRS Accounting Standards®. Disse regnskapsreglene hensyntar at KLP er et gjensidig forsikringsforetak hvor all verdiskaping tilfaller forsikringstakerne. Det betyr at konsernet i utgangspunktet avsetter hele resultatet som gjeld til forsikringstakerne, og egenkapitalen normalt er null. Det oppstår allikevel en teknisk egenkapital dersom eiendeler eller gjeld er vurdert til annet enn virkelig verdi i balansen ettersom forpliktelsen som avsettes til forsikringstakerne er basert på virkelig verdi av netto eiendeler. Egenkapitalen vil da bestå av differansen mellom bokført verdi og virkelig verdi, og det oppstår et resultat som består av endring i måledifferanse.

I første kvartal oppnådde konsernet et resultat avsatt til forsikringstakerne på 19,8 milliarder kroner. God verdiøkning på eiendelene er hovedforklaringen på resultatet.

Beste estimat på forsikringsforpliktelsen tilknyttet offentlig tjenstepensjon er redusert fra 377,7 til 366,0 milliarder kroner i kvartalet. Dette skyldes i hovedsak økt rentenivå, samt endring av estimater på framtidige kontantstrømmer.

Forpliktelse til forsikringstakerne på offentlig tjenstepensjon i kraft av deres eierrolle (residualverdi), vokste fra 355,9 milliarder kroner til 387,5 milliarder kroner. Hovedforklaringen på økningen er avkastning og endring i beste estimat som beskrevet over.

Bærekraft

KLP skal være kommune- og helse-Norges partner for en bærekraftig omstilling, og strategien består av to strategiske satsingsområder:

- Fremme et bærekraftig arbeidsliv i kommune- og helse-Norge
- Drive en grønn omstilling

Se KLPs [årsrapport](#) for nærmere om KLPs bærekraftsstrategi. Dette er en oppsummering av sentrale aktiviteter i løpet av kvartalet:

Krav til klima og miljø i offentlige anskaffelser

KLP sendte høringsbrev til forslag om ny om lov om offentlige anskaffelser vedrørende våre roller som tilbyder av offentlig tjenstepensjon og skadeforsikring til offentlig sektor. Vårt hørings svar omhandlet reglene om vektig av klima og miljø i offentlige anskaffelser. For offentlig tjenstepensjon kommenterte vi på utvalgets forslag om å gå bort fra kravet om 30 prosent vektig av klima og miljø som et tildelingskriterium. Vi mener at det for offentlig tjenstepensjon vil være komplisert for hver enkelt

innkjøper å stille gode krav i tildelingskriteriene, og at vi derfor er positive til at klima og miljø kan oppfylles ved bruk av veiledende kriterier utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). KLP påpekte at innkjøpsreglene på klima og miljø bør fokusere bredere enn utslippskutt, for eksempel tilpasninger til klimaendringer.

KLP har gitt hørings svar på Pensjonskontorets høring om hvordan man skal praktisere de nye reglene knyttet til klima og miljø i anbud på offentlig tjenestepensjon. KLP mener det vil gi bedre klima- og miljøeffekt dersom kravene til klima- og miljø tas inn som minimumskrav i kravspesifikasjon til tilbyderne i konkurransen, fremfor hovedregelen om minimum 30 prosent vekt i tildelingskriteriene. Vår vurdering knytter seg til at mangel på standardisering for å sammenligne tilbydere på en enhetlig måte, og mangel på enkeltindikatorer som fanger opp omstillingsbehovet som pensjonskapitalen kan bidra til å løse, gjør at kvalifikasjonskrav til omstillingsstrategi og -tiltak vil gi bedre klima- og miljøeffekt.

Veileder for bærekraftig omstilling

I regi av UN Global Compact Norge har KLP bidratt i en ekspertgruppe som har utformet veiledning for bærekraftig omstilling for norske virksomheter. Målet med veilederen er å hjelpe norske bedrifter med å komme i gang med omstillingsarbeidet for å nå sine bærekraftsmål og opprettholde en konkurransedyktig lønnsom virksomhet. Veilederen ble lansert i mars 2024, og er tilgjengelig [her](#).

Bærekraftig arbeidsliv

KLP har i gang satt arbeid med å utforske hvilken rolle KLP kan ha innen bærekraftig arbeidsliv. I første kvartal inngikk vi partnerskap med Fremtidens helsetjenester, som er et samarbeidsprosjekt mellom flere kommuner. KLP var vertskap for Folkehelseforum i februar, har arrangert fagsamlinger på arbeidsliv i ulike fylker, i tillegg til to webinarer med over 1 000 deltagere fra hele kommune-Norge.

Ansvarlig eierskapsutøvelse

I forkant av generalforsamlingssesongen har KLP oppdatert listen av selskaper hvor KLP kommer til å stemme mot styrevalg. Dette inkluderer de selskapene i porteføljene som har de største utslippene uten å ha en troverdig omstillingsplan, og selskaper som har høy risiko for å bidra til tropisk avskoging, men som mangler grunnleggende rutiner for risikohåndtering.

KLP har gjennom året fulgt opp alle selskapene hvor det ble stemt mot styret i 2023. Av 46 selskaper hvor vi stemte imot styret på grunn av mangelfulle omstillingsplaner har 15 forbedret disse og de respektive styrene får derved KLPs støtte fremover. Tilsvarende forbedringer knyttet til håndtering av avskogingsrisiko er fire av 22.

Ved utgangen av første kvartal hadde KLP initiert 74 selskapsdialoger og stemt på nesten 1 200 generalforsamlinger både i Norge og internasjonalt. Tema for selskapsdialogene i første kvartal var blant annet håndtering av og rapportering på avskogingsrisiko, oppfølging av selskaper med høye utslipp som mangler klimaovergangsplaner, og ansvarlig skattepraksis. I løpet av første kvartal utelukket KLP to selskaper for brudd på KLPs eksklusjonskriterier knyttet til kull. Ett selskap ble inkludert da det ikke lenger bryter med vårt kriterium for kull. Ved utgangen av kvartalet var totalt 796 selskaper utelukket.

	1. kvartal 2024	31.03.2024	31.12.2023
Antall selskapsdialoger	74	74	243
Antall generalforsamlinger i norske selskaper KLP har stemt på	21	21	132
Andel generalforsamlinger i norske selskaper KLP har stemt på	100 %	100 %	99 %
Antall generalforsamlinger i utenlandske selskaper KLP har stemt på	1 178	1 178	8 472
Andel generalforsamlinger i utenlandske selskaper KLP har stemt på	99 %	99 %	100 %
Antall selskaper utelukket fra investeringene	2	796	799

KLP ønsker å bidra til at gode ideer kan forfølges lokalt og skape arbeidsplasser i Norge. Ved å investere i nyskaping tilknyttet norske forskningsmiljøer skal vi bidra til lokal verdiskaping og det grønne skiftet i Norge. I første kvartal økte KLP investeringene blant annet i et tidligfase vekstfond som fokuser på selskap som bidrar positivt til bærekraftig utvikling.

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	31.03.2024	31.12.2023
	Investert beløp	Virkelig verdi	
Såkorninvesteringer	8	575	575
Investeringer i bank og finans i utviklingsland	0	935	921

Klimavennlige investeringer

En viktig del av KLPs klimamål om å nå netto nullutslipp er å øke våre klimavennlige investeringer. Klimavennlige investeringer er investeringer som bidrar direkte til utslippsreduksjoner eller på en annen måte bidrar til den grønne omstillingen i Norge og verden. KLP har et mål om å øke klimavennlige investeringer med nye 6 milliarder hvert år.

KLPs klimavennlige investeringer har akkumulert seg over tid, og utgjorde ved utgangen av 1. kvartal 2024 11,4 prosent av KLPs finansielle eiendeler. Dette inkluderer investeringer i fornybar energi og infrastrukturinvesteringer nødvendig for det grønne skiftet. Vi investerer også i teknologiske løsninger som nullutslippsferger, og ikke minst energieffektive miljøbygg i KLPs store portefølje av næringsbygg i Norge, Sverige og Danmark.

I første kvartal økte investeringene med rundt 2,4 milliarder kroner. Økningen kommer hovedsakelig fra KLPs investering i det grønne skiftet innen ferge- og hurtigbåt, med viktige bidrag til å redusere klimagassutslipp fra transportsektoren. Vi har også økt våre investeringer i flere fond som investerer i fornybar energi internasjonalt. Se [apendix A](#) bakerst i kvartalsrapporten for definisjon av bærekraftsindikatorne.

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	31.03.2024	31.12.2023
	Investert beløp	Virkelig verdi	
Nullutslippsinvesteringer	447	42 300	44 174
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>		5,3 %	5,6 %
Fornybar energi	447	39 694	41 594
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>		5,0 %	5,3 %
hvorav fornybar energi i Norge	-174	20 006	22 458
hvorav fornybar energi internasjonalt	571	17 320	16 789
hvorav fornybar energi i utviklingsland	49	2 367	2 348
Bærekraftig skog	0	2 606	2 580
Overgangsfinansiering	1 974	49 214	46 932
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>		6,2 %	6,0 %
Miljøbygg i eiendomsporteføljen	0	25 329	25 420
Miljøbygg via fond og obligasjoner	0	2 499	2 502
Grønne lån	48	3 785	3 737
Grønne obligasjoner	79	12 344	12 121
Bærekraftig infrastruktur	1 847	5 256	3 152
Klimavennlige investeringer totalt	2 421	91 514	91 106
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>		11,4 %	11,6 %
Fossil energi		15 505	15 020
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>		1,9 %	1,9 %

Fremtidsutsikter

KLP oppnådde meget gode resultater i 2023, og dette fortsetter inn i 2024. Det er usikre tider, og KLPs eiere har valgt å bygge finansielle buffere slik at pensjonsmidlene kan forvaltes godt også gjennom finansielt urolige tider.

Antall uføre økte under pandemien, og det er uklart om dette nivået vil vare ved eller reduseres til nivået før 2020. KLP overvåker utviklingen med tanke på behov for styrking av uføretariffen.

Det forventes tiltakende anbudsaktivitet på offentlig tjenstepensjon. Vi vil fortsatt anstrenge oss for å være den beste leverandøren til kommune- og helse-Norge. Vi vil fortsette å fokusere på å levere gode tjenester til våre kunder og å være en ansvarlig og bærekraftig aktør i markedet.

Oslo, 15. mai 2024

Styret i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

TINE SUNDTOFT

Leder

Terje Rootwelt

Nestleder

Egil Matsen

Kjerstin Fyllingen

Rune Simensen

Odd Haldgeir Larsen

Vibeke Heldal

Valgt av og blant de ansatte

Erling Bendiksen

Valgt av og blant de ansatte

Sverre Thornes

Konsernsjef

Dokumentet er signert elektronisk

Resultatregnskap

KLP Konsern

NOTE	MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
3, 5	Resultat fra forsikringstjenester	-7	90	- 1 925
	Netto inntekter fra investeringer som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet	37 753	27 736	76 263
	Netto inntekter fra investeringer som ikke måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet	19	18	78
4	Virkelig verdi justering investeringseiendommer og leieinntekter	29	496	- 2 547
	Netto inntekter fra tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	-549	75	504
	Netto renteinntekter bank	127	110	468
	Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond	-17 322	-12 135	- 27 286
	Netto investeringsinntekter	20 057	16 300	47 480
	Poliseholders andel av endring i virkelig verdi av underliggende enheter	-19 837	-17 624	- 44 179
	Andre forsikringsrelaterte finanskostnader og -inntekter	-19	-20	- 42
5	Netto forsikringsrelaterte finanskostnader	-19 856	-17 644	-44 221
	Netto forsikringstjenester og finansielt resultat	194	-1 254	1 334
6	Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	-261	-467	- 463
	Driftskostnader	-327	-267	- 1 124
	Andre inntekter	10	8	77
	Andre kostnader	-72	-73	- 77
	Resultat før skatt	-456	-2 053	- 253
	Skattekostnader ¹	-318	-330	- 1 031
	Resultat	-774	-2 383	- 1 284
12	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger			
	- ytelser til ansatte	199	31	- 146
	Skatt på poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	-26	-5	22
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	172	26	- 125
4	Revaluering eiendommer til bruk i egen virksomhet	1	-8	- 308
4	Valutaomregning utenlandske eiendommer	651	2 315	2 139
	Skatt på poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet	0	2	77
	Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt	652	2 309	1 908
	Sum utvidet resultat	824	2 336	1 784
	Totalresultat ²	50	- 48	499
	¹ Andelseieres andel av skattekostnad i konsoliderte verdipapirfond	-111	-87	- 375

² KLP-konsernet avlegger fra og med 2023 regnskap etter ny regnskapsstandard IFRS 17 Forsikringskontrakter. Den nye standarden hensyntar at KLP er gjensidig eid, og forsikringstakerne på offentlig tjenestepensjon har krav på all verdiskapning i konsernet. Det betyr at konsernet etter IFRS 17 ikke har egenkapital og at resultatet blir null.

Konsernet har imidlertid rapportert en egenkapital per 31.03.2024 på minus 3 090 millioner kroner. Denne egenkapitalen oppstår som følge av at forsikringstakerne har krav på virkelig verdi av alle eiendeler og gjeld i virksomheten, men enkelte eiendels- og gjeldsposter er ikke regnskapsført til virkelig verdi. Dermed oppstår det en verdiløstingsforskjell som utgjør egenkapital i et gjensidig forsikringsforetak. Periodens endring i verdiløstingsforskjell, 50 millioner, vil dermed framkomme som resultat.

Balanse

KLP Konsern

NOTE	MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	Utsatt skattefordel	43	46	48
	Andre immaterielle eiendeler	1 430	1 135	1 379
	Varige driftsmidler	2 277	2 617	2 277
	Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	5 959	5 779	6 620
4, 9	Investeringseiendom	95 431	96 333	92 322
5	Gjenforsikringskontrakt eiendel	680	820	728
7, 9	Rentebærende verdipapirer og andre gjeldsinstrumenter til virkelig verdi	405 776	375 173	410 569
7	Rentebærende verdipapirer og andre gjeldsinstrumenter til amortisert kost	2 253	2 193	2 254
7, 9	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultatet	82 932	77 635	81 136
7	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til amortisert kost	42 837	42 717	42 856
7, 9	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	406 457	315 118	354 757
7, 9	Finansielle derivater	1 280	1 442	15 587
7	Fordringer	15 178	24 199	2 678
	Kontanter og bankinnskudd	3 008	2 978	3 509
	SUM EIENDELER	1 065 541	948 185	1 016 721
7, 8	Fondsobligasjonslån	1 489	1 644	1 434
7, 8	Ansvarlig lån	3 533	3 345	3 327
12	Pensjonsforpliktelser	744	812	913
5	Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	780 742	702 791	762 789
5	Andre forsikringsforpliktelser	4 007	3 965	3 392
7, 8	Utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett	30 448	30 945	30 504
7, 8	Gjeld til kredittinstitusjoner	2 828	3 949	13 041
7, 8	Gjeld til og innskudd fra kunder	14 157	14 136	14 060
7	Finansielle derivater	9 342	11 561	3 249
	Utsatt skatt	1 179	1 148	1 187
13	Annen kortsiktig gjeld	17 245	25 598	6 036
	Egenkapital	-3 090	-3 687	-3 140
	Andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond	202 916	151 979	179 929
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	1 065 541	948 185	1 016 721
	Betingede forpliktelser	36 029	32 833	31 409

Egenkapitaloppstilling

KLP Konsern

2024 MILLIONER KRONER	Egenkapital
Egenkapital 31.12.2023	-3 140
Resultat	-774
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	172
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt	652
Sum utvidet resultat	824
Sum totalresultat	50
Egenkapital 31.03.2024	-3 090

2023 MILLIONER KRONER	Egenkapital
Egenkapital 31.12.2022	8 396
Prinsippendring 01.01.2023, IFRS 9 ¹	-12 035
Egenkapital 01.01.2023	-3 639
Resultat	-2 383
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	26
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt	2 309
Sum utvidet resultat	2 336
Sum totalresultat	-48
Egenkapital 31.03.2023	-3 687

2023 MILLIONER KRONER	Egenkapital
Egenkapital 31.12.2022	8 396
Prinsippendring 01.01.2023, IFRS 9 ¹	-12 035
Egenkapital 01.01.2023	-3 639
Resultat	-1 284
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	-125
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt	1 908
Sum utvidet resultat	1 784
Sum totalresultat	499
Egenkapital 31.12.2023	-3 140

¹ For mer informasjon, se Årsregnskapet 2022, note 37, punkt 37.1.11 og 37.2.5 Overgangseffekter.

Kontantstrømoppstilling

KLP Konsern

MILLIONER KRONER	01.01.2024 -31.03.2024	01.01.2023 -31.12.2023	01.01.2023 -30.09.2023	01.01.2023 -30.06.2023	01.01.2023 -31.03.2023
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-6 299	-19 180	-14 051	-3 581	116
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter ¹	-87	-470	-351	-252	-113
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter ²	5 884	19 838	14 149	3 812	-347
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-502	188	-254	-21	-344
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	3 509	3 321	3 321	3 321	3 321
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	3 008	3 509	3 068	3 301	2 978

¹ Utbetaling ved kjøp av driftsmidler.

² Netto innbetaling av egenkapitaltilskudd, opptak og nedbetaling av gjeld, samt innbetaling fra andelseiere i konsoliderte fond.

Noter til regnskapet

KLP Konsern

Note 1 **Regnskapsprinsipper og -estimer**

Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet og selskapsregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for perioden 01.01.2024 – 31.03.2024. Regnskapet er ikke revidert.

Konsernregnskapet for KLP er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards godkjent av EU med enkelte tillegg som følger av regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak. Den delen av delårsrapporten som gjelder konsernregnskapet er utarbeidet i henhold til IAS 34 Delårsrapportering.

Alle beløp er presentert i millioner kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Det er ikke foretatt andre endringer i regnskapsprinsippene som har hatt betydning for delårsregnskapet per 31.03.2024. Det vises til konsernets årsrapport for 2023 for nærmere beskrivelse av vesentlige regnskapsprinsipper benyttet i konsernregnskapet.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2023. Årsrapporten er tilgjengelig på klp.no.

Regnskapsestimer

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet er det utøvet skjønn og benyttet estimer og forutsetninger som påvirker regnskapstallene. Faktiske tall kan derfor avvike fra benyttede estimer.

Måling av forsikringskontrakter under IFRS 17 medfører bruk av en del parametere som er beheftet med betydelig usikkerhet. De viktigste for de ulike virksomhetsområdene er:

Livsforsikringsvirksomheten

- Alle kontantstrømmer som følger av forsikringskontraktene, og som er innenfor kontraktens grense, inkluderes i måling av forsikringskontrakten. Framtidige kontantstrømmer er beregnet med forutsetninger om årlig framtidig lønnsvekst/regulering som hentes fra en framskriving av NAM modellen (Norwegian Aggregate Model). Modellen foretar en makroframskriving av sentrale økonomiske størrelser år for år basert på den økonomiske situasjonen per måletidspunktet.
- Kontantstrømmene er beregnet med beste estimat for dødelighet og uførhet.

- Kontantstrømmene neddiskonteres med en rentekurve som hensyntar tidsverdien av penger og finansiell risiko som ikke er inkludert i estimerte kontantstrømmer. Diskonteringsrentekurven for IFRS 17 er fastsatt med basis i EIOPAs rentekurve med et illikviditetspåslag.
- Risikojusteringen for ikke-finansiell risiko er beregnet utfra livsforsikringsvirksomhetens risikoappetitt og et 98 % konfidensnivå til å utgjøre 8,4 % av forsikringsforpliktelsen i 2024.

Skadeforsikringsvirksomheten

- Erstatningsavsetningene estimeres med utgangspunkt i virksomhetens historiske utbetalingsmønster.
- Erstatningsavsetningen neddiskonteres med en rentekurve som hensyntar tidsverdien av penger og finansiell risiko som ikke er inkludert i estimerte utbetalinger. Rentekurven er fastsatt med basis i EIOPAs rentekurve med et illikviditetspåslag.

Forsikringsinntektene i IFRS 17 tilsvarer proratarisk opptjent premie med en justering for sesongvariasjon.

- Sesongvariasjonene er estimert på bakgrunn av virksomhetens historiske variasjon i påløpte erstatninger gjennom året.

Risikojusteringen er fastsatt på bakgrunn av virksomhetens risikoappetitt. Risikojusteringen tilsvarer et tillegg i forsikringstekniske avsetninger som medfører at disse med 75 % sannsynlighet er tilstrekkelige til å dekke alle forsikringstekniske forpliktelser. Risikojusteringen for ikke-finansiell risiko er beregnet utfra skadeforsikringsvirksomhetens risikoappetitt og et 75 % konfidensnivå, utgjør 4,1 % av forsikringsforpliktelsene i 2024.

Note 2 Segmentinformasjon

MILLIONER KRONER	Kollektiv pensjon offentlig			Skadeforsikring			Bank			Kapitalforvaltning		
	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023
	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023
Resultat fra forsikringstjenester	0	0	0	-92	57	342	0	0	0	0	0	0
Premieinntekter for egen regning	7 842	7 663	70 326	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto finansinntekter fra investeringer	22 199	16 363	42 712	98	151	319	133	103	468	9	6	23
Erstatninger for egen regning	-9 265	-8 331	-28 261	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Endring i forsikringsmessige avsetninger	-20 239	-15 081	-84 315	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poliseholders andel av endring i virkelig verdi av underliggende enheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andre forsikringsrelaterte finanskostnader	0	0	0	-19	-20	-42	0	0	0	0	0	0
Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto forsikringstjenester og finansielt resultat	537	614	462	-13	188	619	133	103	468	9	6	23
Netto finansinntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	328	823	1 494	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	-243	-513	-443	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Driftskostnader	-432	-377	-1 512	-104	-89	-356	-79	-70	-268	-147	-138	-528
Andre inntekter	369	350	1 463	0	0	10	23	21	92	150	144	560
Andre kostnader	-376	-359	-1 484	0	0	0	-2	-1	-7	0	0	0
Resultat før skatt	183	539	-481	-117	99	273	75	53	285	12	12	55
Skattekostnader	-83	-108	-82	18	-25	-37	-1	37	-19	-2	-3	-12
Resultat etter skatt	99	431	-101	-99	75	235	74	90	267	10	9	42
Endring i utvidet resultat	149	23	-111	28	3	-10	8	1	-10	17	2	-14
Totalresultat	249	454	-213	-71	77	225	82	91	257	27	11	29
Utlån	306 644	284 758	22 026	0	0	0	43 817	43 435	44 434	0	0	0
Andre eiendeler	498 001	457 323	765 141	7 006	6 948	6 559	5 040	5 938	4 494	675	631	682
Sum eiendeler	804 645	742 081	787 167	7 006	6 948	6 559	48 857	49 373	48 928	675	631	682
Forsikringsforpliktelse	745 385	668 235	725 781	4 007	3 965	3 392	0	0	0	0	0	0
Annen gjeld	15 166	30 496	17 541	477	536	573	45 668	46 365	45 754	227	227	260
Sum gjeld	760 551	698 731	743 322	4 484	4 501	3 965	45 668	46 365	45 754	227	227	260

MILLIONER KRONER	Øvrige			Elimineringer			Sum		
	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2023	01.01.2023
	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023	-31.03.2024	-31.03.2023	-31.12.2023
Resultat fra forsikringstjenester	0	0	0	85	34	-2 268	-7	90	-1 925
Premieinntekter for egen regning	0	0	0	-7 842	-7 663	-70 326	0	0	0
Netto finansinntekter fra investeringer	0	0	0	14 939	11 813	31 245	37 379	28 435	74 766
Erstatninger for egen regning	0	0	0	9 265	8 331	28 261	0	0	0
Endring i forsikringsmessige avsetninger	0	0	0	20 239	15 081	84 315	0	0	0
Poliseholders andel av endring i virkelig verdi av underliggende enheter	0	0	0	-19 837	-17 624	-44 179	-19 837	-17 624	-44 179
Andre forsikringsrelaterte finanskostnader	0	0	0	0	0	-70	-19	-20	-42
Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond	0	0	0	-17 322	-12 135	-27 286	-17 322	-12 135	-27 286
Netto forsikringstjenester og finansielt resultat	0	0	0	-472	-2 164	-308	194	-1 254	1 334
Netto finansinntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	0	0	0	-328	-823	-1 282	0	0	0
Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	0	0	0	-18	45	-20	-261	-467	-463
Driftskostnader	-3	-3	-12	438	411	1 553	-327	-267	-1 124
Andre inntekter	3	3	13	-535	-511	-2 062	10	8	77
Andre kostnader	0	0	0	306	287	1 201	-72	-73	-77
Resultat før skatt	1	0	1	-610	-2 756	-917	-456	-2 053	-253
Skattekostnader	0	0	0	-249	-231	-881	-318	-330	-1 031
Resultat etter skatt	1	-1	1	-859	-2 987	-1 799	-774	-2 383	-1 284
Endring i utvidet resultat	0	0	0	622	2 307	1 930	824	2 336	1 784
Totalresultat	1	0	0	-237	-680	131	50	-48	499
Utlån	0	0	0	-224 687	-207 050	57 536	125 773	121 143	123 996
Andre eiendeler	11	11	11	429 034	356 191	115 837	939 768	827 042	892 725
Sum eiendeler	11	11	11	204 347	149 142	173 373	1 065 541	948 185	1 016 721
Forsikringsforpliktelse	0	0	0	35 357	34 556	37 009	784 749	706 757	766 181
Annen gjeld	2	3	4	222 341	167 489	189 547	283 882	245 116	253 680
Sum gjeld	2	3	4	257 698	202 045	226 556	1 068 631	951 872	1 019 861

KLP konsernets virksomhet er inndelt i de fem områdene kollektiv pensjon offentlig, skadeforsikring, bank, kapitalforvaltning og øvrige. All virksomhet er rettet mot kunder i Norge.

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG

Kommunal Landspensjonskasse tilbyr kollektiv offentlig tjenestepensjon. Dette segmentet følges opp etter NGAAP som avviker fra IFRS Accounting Standards benyttet i konsernet. I elimineringskolonnen er det derfor lagt inn justeringer for å gjøre totalen avstembar mot konsernregnskapet.

SKADEFORSIKRING

KLP Skadeforsikring AS tilbyr ting- og personskadeprodukter til arbeidsgivere innen offentlig og privat sektor. I tillegg tilbys et bredt spekter av standard forsikringsprodukter til personmarkedet.

BANK

KLPs bankvirksomhet omfatter foretakene KLP Banken AS og dets heleide datterforetak; KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Bankvirksomheten omfatter tjenester som innskudd og utlån til personmarkedet, kredittkort, samt utlån med offentlig garanti.

KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltning tilbys fra foretaket KLP Kapitalforvaltning AS. Foretaket tilbyr et bredt utvalg av verdipapirfond både til personkunder og institusjonelle kunder. Verdipapirforvaltningen har en samfunnsansvarlig profil.

ØVRIGE

Øvrige segmenter består av KLP Forsikringservice AS som tilbyr et bredt tjenestespekter til kommunale pensjonskasser.

Note 3 Resultat fra forsikringstjenester

TALL I MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
Forsikringsinntekter	1 234	1 046	1 780
Forsikringskostnader	-1 136	-970	-3 635
Gjenforsikringsinntekter (+)/kostnader (-)	-106	14	-71
Resultat fra forsikringstjenester	-7	90	-1 925

Note 4 Investeringseiendommer

MILLIONER KRONER	01.01.2024 -31.03.2024	01.01.2023 -31.03.2023	01.01.2023 -31.12.2023
Netto leieinntekter	1 027	929	3 873
Endring i virkelig verdi	-998	-433	-6 420
Netto inntekter fra investeringseiendom	29	496	-2 547
Valutaomregning utenlandske eiendommer (føres i utvidet resultat)	651	2 315	2 139
Netto inntekter fra investeringseiendom inkludert valutaomregning	680	2 811	-407

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Bokført verdi 01.01.	92 322	93 992	93 992
Verdiregulering inkl. valutaomregning	-347	1 882	-4 280
Netto tilgang	3 459	431	2 653
Øvrige endringer	-3	27	-42
Bokført verdi	95 431	96 333	92 322

Note 5 Forsikringstekniske forhold

NOK MILLIONER	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for ikke finansiell risiko	Residualverdi	Sum
Inngående balanse 01.01.2024				
Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	377 742	29 068	355 979	762 789
Endringer relatert til leverte forsikringstjenester				
Endring i risikojustering for ikke finansiell risiko for avløpt risiko		-105		-105
Erfaringsbasert justering ikke relatert til fremtidige forsikringstjenester	19			19
Resultat fra forsikringstjenester	19	-105		-85
Endring i risikojustering for ikke finansiell risiko i starten av perioden		-924	924	0
Påløpt rente	3 983	335	-4 318	0
Resultatførte frigjorte kontantstrømmer	-123			-123
Endring i estimater knyttet til framtidig forsikringstjeneste	-7 358	-618	7 976	0
Endringer av diskonteringsrentekurven	-6 675	-561	7 236	0
Resultat tilført poliseholder	213	0	19 747	19 960
Forsikringsrelaterte finanskostnader	-9 960	-1 768	31 565	19 837
Premier	7 551			7 551
Erstatninger og andre forsikringsservice kostnader (inkl. investeringskomponenter)	-9 350			-9 350
Sum kontantstrømmer	-1 799			-1 799
Utgående balanse 31.03.2024				
Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	366 002	27 195	387 545	780 742

NOK MILLIONER	Avsetning for inntrufne skader (LIC)		Avsetning for gjenværende dekning (LRC)	Sum
	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for inntrufne skader		
Inngående balanse 01.01.2024 Andre forsikringsforpliktelser	2 944	128	320	3 392
Forsikringsinntekter			-707	-707
Erstatninger	699	27		726
Kostnader	52	2		54
Andre endringer relatert til leverte forsikringstjenester		-6		-6
Endringer relatert til tidligere leverte forsikringstjenester	-59	-21		-80
Forsikringssservice kostnader	692	2		694
Resultat fra forsikringstjenester	692	2	-707	-13
Forsikringsrelaterte finanskostnader	29	-7		23
Premier			1354	1354
Erstatninger og andre forsikringssservice kostnader	-682			-682
Sum kontantstrømmer	-682	0	1354	672
Andre endringer	2		-68	-65
Utgående balanse 31.03.2024 Andre forsikringsforpliktelser	2 986	123	898	4 007

NOK MILLIONER	Avsetning for inntrufne skader (LIC)		Avsetning for gjenværende dekning (LRC)	Sum
	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for inntrufne skader		
Inngående balanse 01.01.2024 Gjenforsikringskontrakter som er eiendeler	699	39	-10	728
Premie betalt til gjenforsikring			-34	-34
Innkrevning ifm med inntrufne hendelser og utgifter til forsikringstjenester	0	0		0
Gjenforsikringskostnader - relatert til tidligere leverte tjenester	-61	-10		-72
Forsikringssservice kostnader	-61	-10		-72
Resultat fra forsikringstjenester	-61	-10	-34	-106
Forsikringsrelaterte finanskostnader	5	-1		4
Premier	-131		80	-51
Sum kontantstrømmer	-131		80	-51
Andre endringer	105			105
Utgående balanse 31.03.2024 Gjenforsikringskontrakter som er eiendeler	617	27	35	680

NOK MILLIONER	Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	Andre forsikringsforpliktelser	Gjenforsikring	Konserninterne eliminerings	Sum
Spesifikasjon av resultatposter per produktgruppe 1. kvartal 2024					
Resultat fra forsikringstjenester	85	13	-106	0	-7
Netto forsikringsrelaterte finanskostnader	-19 837	-23	4	0	-19 856

Periodens endring i forsikringsforpliktelser:

NOK MILLIONER	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for ikke finansiell risiko	Residualverdi	Sum
Inngående balanse 01.01.2023				
Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	322 226	27 304	337 305	686 834
Endringer relatert til leverte forsikringstjenester	16	-50	0	-34
Endring i risikojustering for ikke finansiell risiko for avlept risiko		-50		-50
Erfaringsbasert justering ikke relatert til fremtidige forsikringstjenester	16			16
Resultat fra forsikringstjenester	16	-50		-34
Endring i risikojustering for ikke finansiell risiko i starten av perioden		-2 257	2 257	0
Påløpt rente	3 351	261	-3 612	0
Resultatførte frigjorte kontantstrømmer	1 055			1 055
Endring i estimater knyttet til framtidig forsikringstjeneste	1 518	118	-1 636	0
Endringer av diskonteringsrentekurven	29 052	2 258	-31 310	0
Resultat tilført poliseholder			16 569	16 569
Forsikringsrelaterte finanskostnader	34 977	380	-17 732	17 624
Premier	6 662			6 662
Erstatninger og andre forsikringsservice kostnader (inkl. investeringskomponenter)	-8 376			-8 376
Sum kontantstrømmer	-1 714	0	0	-1 714
Andre endringer			80	80
Utgående balanse 31.03.2023				
Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	355 505	27 633	319 652	702 791

NOK MILLIONER	Avsetning for inntrufne skader (LIC)		Avsetning for gjenværende dekning (LRC)	Sum
	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for inntrufne skader		
Inngående balanse 01.01.2023 Andre forsikringsforpliktelser	2 790	115	276	3 181
Forsikringsinntekter			-630	-630
Erstatninger	550	22		572
Kostnader	42	2		44
Andre endringer relatert til leverte forsikringstjenester		-4		-4
Endringer relatert til tidligere leverte forsikringstjenester	-12	-13		-24
Forsikringsservice kostnader	581	7		587
Resultat fra forsikringstjenester	581	7	-630	-43
Forsikringsrelaterte finanskostnader	29	6		35
Premier			1 249	1 249
Erstatninger og andre forsikringsservice kostnader	-446		0	-446
Sum kontantstrømmer	-446	0	1 249	803
Andre endringer	-4		-7	-11
Utgående balanse 31.03.2023 Andre forsikringsforpliktelser	2 950	127	888	3 965

NOK MILLIONER	Avsetning for inntrufne skader (LIC)		Avsetning for gjenværende dekning (LRC)	Sum
	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for inntrufne skader		
Inngående balanse 01.01.2023				
Gjenforsikringskontrakter som er eiendeler	705	30	0	735
Premie betalt til gjenforsikring			-40	-40
Innkrevning ifm med inntrufne hendelser og utgifter til forsikringstjenester	55	3		58
Gjenforsikringskostnader - relatert til tidligere leverte tjenester	-4	0		-4
Forsikringservice kostnader	51	3		54
Resultat fra forsikringstjenester	51	3	-40	14
Forsikringsrelaterte finanskostnader	7	9		15
Premier	-10		82	72
Sum kontantstrømmer	-10	0	82	72
Andre endringer	-16			-16
Utgående balanse 31.03.2023				
Gjenforsikringskontrakter som er eiendeler	736	42	42	820

NOK MILLIONER	Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	Andre forsikringsforpliktelser	Gjenforsikring	Konserninterne eliminerings	Sum
Resultat fra forsikringstjenester	34	43	14	0	90
Netto forsikringsrelaterte finanskostnader	-17 624	-35	15	0	-17 644

Periodens endring i forsikringsforpliktelser:

NOK MILLIONER	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for ikke finansiell risiko	Residualverdi	Sum
Inngående balanse 01.01.2023				
Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	322 226	27 304	337 305	686 834
Endringer relatert til leverte forsikringstjenester	0	0	0	
Endring i risikojustering for ikke finansiell risiko for avløpt risiko	0	2 321	0	2 321
Erfaringsbasert justering ikke relatert til fremtidige forsikringstjenester	-53	0	0	-53
Resultat fra forsikringstjenester	-53	2 321		2 268
Endring i risikojustering for ikke finansiell risiko i starten av perioden	0	-2 257	2 257	0
Påløpt rente	12 553	1 089	-13 643	0
Resultatførte frigjorte kontantstrømmer	-15 978	0	0	-15 978
Endring i estimater knyttet til framtidig forsikringstjeneste	-2 558	-222	2 780	0
Endringer av diskonteringsrentekurven	9 599	833	-10 432	0
Resultat tilført poliseholder	22 526	0	37 631	60 158
Forsikringsrelaterte finanskostnader	26 143	-557	18 594	44 179
Premier	57 921	0	0	57 921
Erstatninger og andre forsikringsservice kostnader (inkl. investeringskomponenter)	-28 494	0	0	-28 494
Sum kontantstrømmer	29 426			29 426
Andre endringer			81	81
Sum andre endringer			81	81
Utgående balanse 31.12.2023				
Forsikringsforpliktelser med rett til residualverdi	377 742	29 068	355 979	762 789

NOK MILLIONER	Avsetning for inntrufne skader (LIC)		Avsetning for gjenværende dekning (LRC)	Sum
	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for inntrufne skader		
Inngående balanse 01.01.2023 Andre forsikringsforpliktelser	2 790	115	276	3 181
Forsikringsinntekter	0	0	-2 505	-2 505
Erstatninger	2 043	83	0	2 126
Kostnader	158	6	0	164
Andre endringer relatert til leverte forsikringstjenester	0	-40	0	-40
Endringer relatert til tidligere leverte forsikringstjenester	-118	-41	0	-158
Forsikringsservice kostnader	2 084	9	0	2 092
Resultat fra forsikringstjenester	2 084	9	-2 505	-413
Forsikringsrelaterte finanskostnader	62	5	0	66
Premier		0	2 551	2 551
Erstatninger og andre forsikringsservice kostnader	-1 983	0		-1 983
Sum kontantstrømmer	-1 983	0	2 551	568
Andre endringer	-8		-2	-10
Utgående balanse 31.12.2023 Andre forsikringsforpliktelser	2 944	128	320	3 392

NOK MILLIONER	Avsetning for inntrufne skader (LIC)		Avsetning for gjenværende dekning (LRC)	Sum
	Estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer	Risikjustering for inntrufne skader		
Inngående balanse 01.01.2023				
Gjenforsikringskontrakter som er eiendeler	705	30	0	736
Premie betalt til gjenforsikring	0	0	-164	-164
Innkrevning ifm med inntrufne hendelser og utgifter til forsikringstjenester	137	8	0	145
Gjenforsikringskostnader - relatert til tidligere leverte tjenester	-44	-8	0	-52
Forsikringssservice kostnader	93	0		93
Resultat fra forsikringstjenester	93	0	-164	-71
Forsikringsrelaterte finanskostnader	16	9	0	25
Premier	-108	0	154	45
Sum kontantstrømmer	-108		154	45
Andre endringer	-7	0	0	-7
Utgående balanse 31.12.2023				
Gjenforsikringskontrakter som er eiendeler	699	39	-10	728

NOK MILLIONER	Forsikringsforpliktelse med rett til residualverdi	Andre forsikringsforpliktelse	Gjenforsikring	Konserninterne eliminerings	Sum
Spesifikasjon av resultatposter per produktgruppe 01.01.2023 - 31.12.2023					
Resultat fra forsikringstjenester	-2 268	413	-71	0	-1 925
Netto forsikringsrelaterte finanskostnader	-44 179	-66	25	0	-44 221

VIKTIGE FORUTSETNINGER

Diskonteringskurve for IFRS 17

Forventede kontantstrømmer fra forsikringskontraktene vil forfalle på ulike tidspunkter framover i tid. De framtidige kontantstrømmene neddiskonteres derfor til balansedagens verdi med en rentekurve som fastsettes på balansedagen. Diskonteringskurven for IFRS 17 er i hovedtrekk fastsatt etter de samme prinsipper som den kurve EIOPA beregner til Solvens II-formål. Hovedforskjellen er at EIOPAs estimat for volatilitetsjustering erstattes med et estimat for illikviditetspreien i obligasjonsmarkedet, og denne kalibreres til illikviditetsgraden til KLPS forpliktelse. Nedenfor oppis utvalgte verdier av diskonteringskurver for IFRS 17.

År	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
1	5,0 %	4,1 %	4,8 %
2	4,8 %	4,2 %	4,5 %
3	4,4 %	3,8 %	4,0 %
4	4,1 %	3,5 %	3,6 %
5	3,9 %	3,4 %	3,5 %
10	3,9 %	3,7 %	4,0 %
15	3,8 %	3,7 %	3,9 %
25	3,7 %	3,6 %	3,7 %
50	3,5 %	3,5 %	3,5 %
75	3,5 %	3,5 %	3,5 %
100	3,5 %	3,5 %	3,5 %

Lønnsvekstkurve

Framtidige kontantstrømmer innenfor kontraktens grense er beregnet med forutsetninger om årlig framtidig lønnsvekst/regulering som angitt i tabell under. Lønnsvekstkurven er framskrevet av NAM-modellen (Norwegian aggregate model) som foretar en makroframskrivning av sentrale økonomiske størrelser (lønnsvekst, inflasjon mm) år for år.

År	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
1	4,8 %	5,0 %	5,3 %
5	4,4 %	3,6 %	4,9 %
10	3,1 %	3,5 %	3,7 %
15	3,1 %	3,2 %	3,2 %
25	3,5 %	3,6 %	3,3 %
50	3,4 %	3,4 %	3,5 %
80	3,4 %	3,4 %	3,5 %

SENSITIVITET IFRS 17

NOK MILLIONER	Endring	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Redusert død	-5 %	-4 356	-4 756	-4 519
Økt dødelighet	5 %	4 172	4 556	4 329
Økt uførhet	5 %	-387	-422	-401
Redusert uførhet	-5 %	389	425	404
Økt omkostninger	5 %	-1 256	-1 371	-1 303
Redusert omkostninger	-5 %	1 255	1 371	1 303
Økt rentekurve	*)	33 594	34 850	33 594
Redusert rentekurve	**)	-42 074	-48 190	-42 074

Alle endringer av forutsetninger er i %-vis endring av standard forutsetning anvendt per 31.03.2024 (31.03.2023/31.12.2023).

*) Økt rentekurve med 50 basispunkter for likvid del av diskonteringsrentekurven, 1:10 år. Deretter ekstrapolert til et estimat for langsiktig rente basert på sum av langsiktig BNP-realevekst og Norges Banks inflasjonsmål.

***) Redusert med 50 basispunkter for likvid del av diskonteringsrentekurven, 1:10 år. Deretter ekstrapolert til et estimat for langsiktig rente basert på sum av langsiktig BNP-realevekst og Norges Banks inflasjonsmål.

Note 6 Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
ANSVARLIGE LÅN			
Rentekostnader	-40	-41	-153
Verdiendringer	-166	-211	-229
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån	-206	-252	-382
FONDSOBLIGASJONSLÅN			
Rentekostnader	-20	-19	-75
Verdiendringer	-36	-197	-6
Sum rentekostnad og verdiendring fondsobligasjonslån	-56	-216	-81
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	-261	-467	-463

Noten gir en spesifisering av linjen «Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån» fordelt på rentekostnader og verdiendring i periodene angitt.

Verdiendringene kommer i stor grad av at lånene er denominert i utenlandsk valuta. Det ansvarlige lånet er denominert i euro, mens fondsobligasjonslånet er utstedt i japanske yen.

Note 7 **Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser**

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksterne rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markededata, og i liten grad på selskapsspesifikk informasjon.

For denne noten kan kategoriseringen av finansielle instrumenter deles opp i tre ulike nivåer; balanseklassifisering, regnskapsklassifisering og type instrument. Det er siste kategori, type instrument, hvor det gis informasjon på hvordan virkelig verdi er utledet.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

Denne kategorien inkluderer:

- Rentebærende verdipapirer og andre gjeldsinstrumenter som måles til amortisert kost
- Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til amortisert kost
- Gjeld til og innskudd kunder (forpliktelse)
- Annen utstedt gjeld (forpliktelse)

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer over forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten. I denne noten opplyses det forøvrig om virkelig verdi på de finansielle instrumentene som måles til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

Denne kategorien inkluderer:

- Egenkapitalinstrumenter
- Rentebærende verdipapirer og andre gjeldsinstrumenter som måles til virkelig verdi
- Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi

- Derivater (eiendeler og forpliktelser)
- Gjeld til kredittinstitusjoner (forpliktelse)
- Ansvarlig lånekapital (forpliktelse)

Nedenfor er det listet hvilke ulike typer finansielle instrumenter som faller inn under de ulike regnskapskategoriene og hvordan virkelig verdi blir beregnet.

- RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER OG ANDRE GJELDSINSTRUMENTER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

a) Utenlandske rentepapirer

Utenlandske rentepapirer prises i hovedregel på bakgrunn av priser innhentet fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom flere ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes:

- Bloomberg Barclays Indices
- Bloomberg

Bloomberg Barclays Indices har førsteprioritet (de dekker henholdsvis utenlandsk stat og utenlandsk kreditt). Deretter benyttes Bloomberg med bakgrunn i Bloombergs priskilde Business Valuator Accredited in Litigation (BVAL). BVAL inneholder verifiserte priser fra Bloomberg.

b) Norske rentepapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Nordic Bond Pricing som primærkilde.

c) Norske rentepapirer – unntatt stat

Norske rentepapirer (denominert i NOK), prises som hovedregel basert på priser fra Nordic Bond Pricing. Papirer som ikke leveres av Nordic Bond Pricing, prises teoretisk. Teoretisk pris skal baseres på neddiskontert verdi av papirets fremtidige kontantstrøm. Diskontering gjøres ved å benytte en swapkurve justert for kredittspread og likviditetspread. Kredittspread skal så langt mulig baseres på en sammenlignbar obligasjon fra samme utsteder. Likviditetspread fastsettes skjønnsmessig.

d) Rentepapirer utstedt av utenlandske foretak, men denominert i kroner

Virkelig verdi beregnes etter samme hovedprinsippene som for norske rentepapirer beskrevet ovenfor.

e) Fordringer på kredittinstitusjoner

Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

f) Utlån til kommuner og foretak med kommunal garanti

Fordringene verdsettes ved hjelp av en verdsettelsesmodell som benytter relevante kredittpåslagsjusteringer innhentet i markedet. For garanterte utlån beregnes virkelig verdi som neddiskontert kontantstrøm basert på samme rentekurve som direktelånene, men kredittmarginen er justert til markedsnivå for aktuell kombinasjon av garantistkategori og garantiform. Garantisten er enten stat, fylkeskommune, kommune eller bank.

g) Lån med sikkerhet i pant

Prinsippene for beregning av virkelig verdi avhenger av hvorvidt utlånene har rentebinding eller ikke. Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Virkelig verdi av utlån uten rentebinding anses tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med endring i markedsrentene.

- EGENKAPITALINSTRUMENTER

h) Aksjer (noterte)

Likvide aksjer verdsettes som hovedregel på basis av priser levert fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom ulike kilder for å fange opp eventuelle feil.

Følgende kilder benyttes for norske aksjer:

- Oslo Børs (primærkilde)
- Morgan Stanley Capital International (MSCI)
- Bloomberg

Følgende kilder benyttes for utenlandske aksjer:

- Morgan Stanley Capital International (MSCI) (primærkilde)
- Bloomberg

i) Aksjer (unoterte)

Konsernet benytter, så langt det lar seg gjøre, bransjeanbefalingene til Verdipapirfondenes forening. Dette innebærer at sist omsatt kurs benyttes så lenge denne ansees å være representativ. Dersom prisbildet ansees som utdatert foretas en avledet verddivurdering i forhold til en relevant proxy (eksempelvis en aksjeindeks eller ett eller flere selskaper). Om dette ikke er mulig gjøres det en skjønnsmessig vurdering, denne kan være basert på fundamentalanalyse, meglervurdering eller risiko- eller likviditetsmessige tilpasninger til prisen.

j) Private Equity

Investeringer i Private Equity gjøres gjennom fond. Fondenes virkelige verdi skal baseres på rapporterte markedsverdier, som følger av International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines ('IPEV Guidelines'). Disse retningslinjene fastsettes av European Venture Capital Association (EVCA) og baserer seg på prinsippet om tilnærmet markedsvurdering av foretakene. Virkelig verdi er beregnet ut ifra fondenes rapporterte markedsverdi justert for inn- og utbetalinger i perioden mellom siste rapporterte markedsverdi fra fondet og perioden det rapporteres på for konsernet. Direkteinvesteringer i Private Equity behandles analogt med omløpsaksjer, men verdsettelse kan være daglig, kvartalsvis eller årlig. I de tilfeller det har vært mulig å få informasjon om hva ko-investeringer prises til i fondene, legges dette til grunn i verdsettelsen. Øvrige direkteinvesteringene er verdsatt til kostpris, rapporterte markedsverdier fra foretak eller omsatt pris der dette foreligger.

- DERIVATER

k) Futures/FRA/IRF

Alle futureskontrakter til konsernet handles på børs. Bloomberg benyttes som priskilde. Det innhentes også priser fra en annen kilde som kontroll på at prisene fra Bloomberg er korrekte. Reuters fungerer som sekundærkilde.

l) Opsjoner

Bloomberg benyttes som kilde for prising av opsjoner som handles på børs. Reuters er sekundærkilde.

m) Renteswaper

Renteswaper verdsettes i en modell som hensyntar observerbare markedsdata som rentekurver og relevant kredittpåslag.

n) FX-swaper

FX-swaper med forfall på ett år eller mindre prises på kurver som er bygget opp fra FX swap-punkter hentet fra Reuters. For FX-swaper over ett år vurderes markedet relativt lite likvid og det skal benyttes basisjusterte swapkurver.

- GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

o) Plasseringer hos kredittinstitusjoner og deposits

Plasseringer hos kredittinstitusjoner er innskudd med kort løpetid. Virkelig verdi beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Deposits prises på swapkurver.

- ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, ANNEN UTSTEDT GJELD OG INNSKUDD FRA KUNDER

p) Virkelig verdi av ansvarlige lån

For lån notert på børs hvor det anses å være et aktivt marked brukes den observerbare prisen som virkelig verdi. For øvrige lån som ikke er en del av et aktivt marked fastsettes virkelig verdi ut ifra en intern verdsettelsesmodell basert på observerbare data.

q) Virkelig verdi av utstedt fondsobligasjonslån

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

r) Utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

s) Innskudd fra kunder

Alle innskudd er uten rentebinding. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Tabellen under gir en nærmere spesifisering av innholdet i de ulike klassene av eiendeler og forpliktelser.

MILLIONER KRONER	31.03.2024		31.03.2023		31.12.2023	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
RENTBÆRENDE VERDIPAPIRER OG ANDRE GJELDSINSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST						
Norske obligasjoner	983	941	993	964	1 017	935
Utenlandske obligasjoner	1 271	1 192	1 201	1 125	1 237	1 108
Sum rentebærende verdipapirer og andre gjeldsinstrumenter	2 253	2 134	2 193	2 089	2 254	2 043
UTLÅN KOMMUNER, BEDRIFTER OG PERSONKUNDER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Utlån med sikkerhet i pant	2 528	2 528	2 848	2 848	2 564	2 564
Lån til kommunal sektor eller foretak med kommunal garanti	73 918	73 918	68 986	68 986	71 056	71 056
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	5 491	5 491	5 230	5 230	5 245	5 245
Andre utlån	995	995	571	571	2 271	2 271
Sum utlån kommuner, bedrifter og personkunder	82 932	82 932	77 635	77 635	81 136	81 136
UTLÅN KOMMUNER, BEDRIFTER OG PERSONKUNDER - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Utlån og fordringer på kunder	42 837	42 847	42 717	42 724	42 856	42 850
Sum utlån kommuner, bedrifter og personkunder	42 837	42 847	42 717	42 724	42 856	42 850
RENTBÆRENDE VERDIPAPIRER OG ANDRE GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI						
Norske obligasjoner	127 108	127 108	123 002	123 002	133 716	133 716
Norske sertifikater	12 805	12 805	6 816	6 816	8 189	8 189
Utenlandske obligasjoner	215 067	215 067	201 670	201 670	209 125	209 125
Utenlandske sertifikater	707	707	456	456	898	898
Plassering hos kredittinstitusjoner	50 089	50 089	43 228	43 228	58 641	58 641
Rentebærende verdipapirer og andre gjeldsinstrumenter til virkelig verdi	405 776	405 776	375 173	375 173	410 569	410 569
EGENKAPITALINSTRUMENTER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Aksjer	350 855	350 855	265 829	265 829	302 882	302 882
Aksjefond	47 846	47 846	42 176	42 176	44 885	44 885
Eiendomsfond	7 756	7 756	7 113	7 113	6 990	6 990
Sum egenkapitalinstrumenter	406 457	406 457	315 118	315 118	354 757	354 757
FORDRINGER						
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	1 213	1 213	459	459	750	750
Fordringer ved verdipapirhandel	13 565	13 565	22 231	22 231	1 309	1 309
Fordskuddsbetalt husleie tilknyttet eiendomsvirksomheten	148	148	148	148	148	148
Andre fordringer	253	253	1 361	1 361	470	466
Sum lån og fordringer øvrige inkl. fordringer på forsikringstakere	15 178	15 178	24 199	24 199	2 674	2 674
FINANSIELL GJELD - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Gjeld til kredittinstitusjoner	805	805	1 054	1 054	905	905
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	30 448	30 516	30 945	30 945	30 504	30 526
Gjeld til og innskudd fra kunder	14 157	14 157	14 136	14 136	14 060	14 060
Sum finansiell gjeld	45 410	45 478	46 135	46 135	45 469	45 492
FINANSIELL GJELD - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 023	2 023	2 894	2 894	12 137	12 137
Fondsobligasjonslån	1 489	1 489	1 644	1 644	1 434	1 434
Ansvarlige lån	3 533	3 533	3 345	3 345	3 327	3 327
Sum finansiell gjeld	7 046	7 046	7 883	7 883	16 897	16 897

MILLIONER KRONER	31.03.2024		31.03.2023		31.12.2023	
	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
FINANSIELLE DERIVATER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI						
Valutaterminer	377	6 044	218	8 783	13 525	1 152
Renteswaper	405	3 298	451	2 778	1 383	2 096
Rente- og valutaswaper	498	0	640	0	679	0
Aksjeopsjon	0	0	133	0	0	0
Sum finansielle derivater	1 280	9 342	1 442	11 561	15 587	3 249

Note 8 **Innlån**

MILLIONER KRONER	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
TIDSBEGRENSET ANSVARLIG LÅN							
Kommunal Landspensjonskasse	2 530	EUR	Fast ¹	2045	3 533	3 345	3 327
Sum ansvarlige lån	2 530	-	-	-	3 533	3 345	3 327
FONDSOBLIGASJONSLÅN							
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast ²	2034	1 489	1 644	1 434
Sum fondsobligasjonslån	984	-	-	-	1 489	1 644	1 434
UTSTEDTE OBLIGASJONSLÅN MED FORTRINNSRETT							
KLP Kommunekreditt AS	0	NOK	Flytende	2023	0	1 660	0
KLP Kommunekreditt AS	1 342	NOK	Flytende	2024	1 350	5 019	1 562
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2025	5 015	5 010	5 015
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2026	5 053	5 036	5 053
KLP Kommunekreditt AS	1 000	NOK	Fast	2027	1 021	1 021	1 012
KLP Kommunekreditt AS	6 000	NOK	Flytende	2027	6 049	0	6 052
KLP Kommunekreditt AS	700	NOK	Fast	2029	714	714	706
KLP Boligkreditt AS	0	NOK	Flytende	2023	0	424	0
KLP Boligkreditt AS	728	NOK	Flytende	2024	729	2 501	1 555
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2025	2 502	2 501	2 501
KLP Boligkreditt AS	4 500	NOK	Flytende	2026	4 534	4 524	4 536
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2027	2 516	2 511	2 516
KLP Boligkreditt AS	1 000	NOK	Flytende	2029	1 003	0	0
Annet					-35	23	-4
Sum utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett	29 270	-	-	-	30 448	30 945	30 504
GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER							
KLP Banken AS	0	NOK	Flytende	2023	0	301	0
KLP Banken AS	150	NOK	Flytende	2024	151	452	453
KLP Banken AS	300	NOK	Flytende	2025	301	301	301
KLP Banken AS	150	NOK	Flytende	2026	151	0	151
KLP Banken AS	200	NOK	Flytende	2027	202	0	0
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2023	0	813	4 218
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Fast	2023	0	1 117	1 111
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2024	291	0	0
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Fast	2024	1 087	0	0
Kommunal Landspensjonskasse	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2023	0	851	6 727
Kommunal Landspensjonskasse	0	NOK/EUR/USD	Fast	2023	0	0	0
Kommunal Landspensjonskasse	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2024	566	0	0
Annet					79	113	80
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	800	-	-	-	2 828	3 949	13 041
GJELD TIL OG INNSKUDD KUNDER ³							
Privat	12 224	NOK			12 224	11 876	12 087
Næring	1 882	NOK			1 882	2 221	1 924
Utlandet	51	NOK			51	39	50
Sum gjeld til og innskudd fra kunder	14 157	-			14 157	14 136	14 060
Sum innlån	47 741				52 456	54 018	62 366

1 Lånet har et renteendringstidspunkt i 2025.

2 Lånet har et renteendringstidspunkt i 2034.

3 Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.

Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt, hvor mesteparten er finansiering til KLP Bank konsernet.

De angitte foretakene er utstedere av den finansielle gjelden som er beskrevet. Innskudd hører inn under KLP Banken AS.

Note 9 Virkelig verdi hierarki

31.03.2024 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
<i>Tomter</i>	0	0	1 283	1 283
<i>Bygg</i>	0	0	94 149	94 149
Investerings eiendom	0	0	95 431	95 431
Utlån til virkelig verdi	0	82 932	0	82 932
<i>Sertifikater</i>	3 573	9 940	0	13 512
<i>Obligasjoner</i>	24 466	317 806	0	342 272
<i>Obligasjonsfond</i>	0	10 220	17 954	28 173
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	28 039	337 965	17 954	383 958
Utlån og fordringer	20 749	1 070	0	21 818
<i>Aksjer</i>	340 347	4 863	5 645	350 855
<i>Aksjefond</i>	2 633	0	35	2 667
<i>Eiendomsfond</i>	0	2 685	5 070	7 756
<i>Spesialfond</i>	0	0	0	0
<i>Private Equity</i>	0	0	45 178	45 178
Aksjer og andeler	342 980	7 548	55 929	406 457
Finansielle derivater	0	1 280	0	1 280
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	391 767	430 795	169 314	991 876
FORPLIKTELSE REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	9 342	0	9 342
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	937	1 087	0	2 023
Ansvarlig lån	0	3 533	0	3 533
Fondsobligasjonslån	0	1 489	0	1 489
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	937	15 451	0	16 387

31.03.2023 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Tomter	0	0	1 368	1 368
Bygg	0	0	94 965	94 965
Investerings eiendom	0	0	96 333	96 333
Utlån til virkelig verdi	0	77 635	0	77 635
Sertifikater	1 465	5 808	0	7 273
Obligasjoner	24 002	300 705	0	324 707
Obligasjonsfond	0	9 217	11 149	20 365
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	25 466	315 729	11 149	352 344
Utlån og fordringer	21 770	1 058	0	22 829
Aksjer	257 029	5 448	3 352	265 829
Aksjefond	2 268	0	54	2 322
Eiendomsfond	0	2 242	4 871	7 113
Spesialfond	0	0	0	0
Private Equity	0	0	39 853	39 853
Aksjer og andeler	259 298	7 690	48 130	315 118
Finansielle derivater	0	1 442	0	1 442
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	306 534	403 555	155 611	865 701
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	11 561	0	11 561
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	1 777	1 117	0	2 894
Ansvarlig lån	0	3 345	0	3 345
Fondsobligasjonslån	0	1 644	0	1 644
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	1 777	17 667	0	19 444
31.12.2023 MILLIONER KRONER				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Tomter	0	0	1 283	1 283
Bygg	0	0	91 040	91 040
Investerings eiendom	0	0	92 322	92 322
Utlån til virkelig verdi	0	81 136	0	81 136
Sertifikater	1 578	7 508	0	9 086
Obligasjoner	27 564	315 287	0	342 850
Obligasjonsfond	0	9 591	16 041	25 632
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	29 142	332 386	16 041	377 569
Utlån og fordringer	32 349	651	0	33 000
Aksjer	293 389	5 996	3 497	302 882
Aksjefond	2 378	0	37	2 415
Eiendomsfond	0	1 980	5 010	6 990
Spesialfond	0	0	0	0
Private Equity	0	0	42 470	42 470
Aksjer og andeler	295 767	7 976	51 014	354 757
Finansielle derivater	0	15 587	0	15 587
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	357 258	437 735	159 377	954 370
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	3 249	0	3 249
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	11 026	1 111	0	12 137
Ansvarlig lån	0	3 327	0	3 327
Fondsobligasjonslån	0	1 434	0	1 434
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	11 026	9 120	0	20 146

¹ Linjen «Gjeld til kredittinstitusjoner» i balansen inneholder forpliktelser målt til virkelig verdi og amortisert kost. Denne linjen er derfor ikke avstembar mot balansen. Forpliktelsene som måles til amortisert kost utgjør 805 millioner kroner per 31.03.2024.

Endringer i nivå 3, Investerings eiendom	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	92 322	93 992	93 992
Solgt / avgang som følge av reklass	0	0	0
Tilgang som følge av kjøp og aktiveringer	3 459	431	2 653
Urealiserte endringer	-347	1 882	-4 280
Øvrige endringer	-3	27	-42
Utgående balanse 31.03./31.12.	95 431	96 333	92 322
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3, Verdipapirer	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	67 055	53 407	53 407
Solgt	-1 372	-556	-4 923
Kjøpt	4 539	2 981	15 430
Urealiserte endringer	3 660	3 447	3 141
Utgående balanse 31.03./31.12.	73 882	59 279	67 055
Realisert gevinst / tap	402	315	1 863
Sum nivå 3 per 31.03./31.12.	169 314	155 611	159 377

Urealiserte endringer og realisert gevinst/tap reflekteres på linjen «Netto verdiendringer på finansielle instrumenter» i konsernresultatet.

Tabellene «Endringene i nivå 3» viser endringer i nivå 3 klassifiserte papirer i perioden angitt.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare marked data. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare marked data eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis

instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Verdsettelse rundt poster i de ulike nivåene er beskrevet i note 8. For beskrivelse av prising på investeringseiendom henvises det til årsrapporten.

For eiendeler som inngår i nivå 3 er det ikke blitt gjort noen sensitivitetsanalyse. For sensitivitetsanalyse for investeringseiendom henvises det til årsrapporten. Alt av investeringsiendom inngår forøvrig i nivå 3. En endring i variablene til prisingen er vurdert som lite signifikant for verdipapirene. På generelt grunnlag vil en endring i prisingen på 5 % gi en endring på 8 466 millioner kroner per 31.03.2024 på de eiendelene som ligger i nivå 3.

Hva gjelder flytting av papirer mellom nivåene er det lagt grenser på antall handelsdager og omsetningsmengde på aksjer for å skille nivå 1 og nivå 2. De generelle prinsippene rundt nivåfordeling går hovedsaklig på om eiendelen eller forpliktelsen er notert eller ikke, og om noteringen kan angis å være i et aktivt marked. For aksjer er det et ytterligere skille på handelsdager og omsetningsmengde som skiller ut noterte papirer som ikke inngår i aktivt marked. Ved flytting mellom nivåene tas det forøvrig utgangspunkt i verdien ved periodeslutt.

I 1. kvartal er det flyttet aksjer for 966 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 2, 15 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 3 og 2 309 millioner kroner fra nivå 2 til nivå 1. Dette skyldes endring i likviditet.

Note 10 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

31.03.2024 MILLIONER KRONER	Relaterte beløp som ikke er presentert netto							Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	
EIENDELER								
Finansielle derivater	1 280	0	1 280	-682	-693	-2 708	72	72
Repoer	2 264	0	2 264	0	0	0	2 265	2 265
Sum	3 544	0	3 544	-682	-693	-2 708	2 336	2 336
GJELD								
Finansielle derivater	9 342	0	9 342	-682	-738	-3 798	4 124	3 511
Repoer	1 087	0	1 087	0	0	0	1 087	1 084
Sum	10 429	0	10 429	-682	-738	-3 798	5 212	4 595

31.03.2023 MILLIONER KRONER	Relaterte beløp som ikke er presentert netto							Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	
EIENDELER								
Finansielle derivater	1 442	0	1 442	-523	-1 007	-1 769	260	260
Repoer	1 003	0	1 003	-1 003	0	0	0	0
Sum	2 445	0	2 445	-1 527	-1 007	-1 769	260	260
GJELD								
Finansielle derivater	11 561	0	11 561	-523	-888	-6 831	3 330	3 274
Repoer	1 118	0	1 118	0	0	0	1 118	115
Sum	12 679	0	12 679	-523	-888	-6 831	4 448	3 389

31.12.2023 MILLIONER KRONER	Relaterte beløp som ikke er presentert netto							Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	
EIENDELER								
Finansielle derivater	15 587	0	15 587	-1 376	-10 882	-7 399	214	209
Repoer	6 172	0	6 172	-1 113	0	0	5 058	5 058
Sum	21 759	0	21 759	-2 489	-10 882	-7 399	5 272	5 267
GJELD								
Finansielle derivater	3 249	0	3 249	-1 376	-25	-6	1 866	1 885
Repoer	1 111	0	1 111	0	0	0	1 111	0
Sum	4 360	0	4 360	-1 376	-25	-6	2 977	1 885

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av nettingavtaler i konsernet; hvilke muligheter konsernet har for å motregne bilaterale avtaler mot andre motparter dersom disse skulle gå konkurs, og beløpet som gjenstår om alle slike nettingavtaler materialiseres. Notene viser derivatposisjoner og repoavtaler i balansen. Repoer inngår i linjen "Gjeld til kredittinstitusjoner" i balansen.

De konsoliderte tallene inkluderer alle enheter KLP konsernet anses å ha kontroll over. I tillegg viser ytterste kolonne hvilket reelt nettobeløp som gjenstår om konsernet motregner avtalene; noe som kun inkluderer konsernselskaper av ordinær art.

Note 11 **Kapitalkrav**

I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til. For KLPs forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen, samt fondsobligasjonslånet. Kapitalgruppe 2 består av

ansvarlige lån og ikke-innbetalt supplerende kapital. Finanstilsynet har godkjent at KLPs vedtektsfestede etterinnkallingsrett kan regnes med som supplerende kapital med et beløp tilsvarende 2,5 % av foretakets premiereserve. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er i hovedsak begrenset oppad til 50 % av kapitalkravet.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er foretakets solvensgrad 288% som er godt over foretakets mål om minst 150 %. Med det midlertidige fradraget er solvensgraden 288%.

	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023 ¹
SOLVENSGRAD	288 %	282 %	285 %
MILLIARDER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023 ¹
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Eiendeler, bokført	808	746	790
Merverdier HTF/lån og fordringer	-12	-12	-9
Merverdier øvrige utlån	-1	-1	-1
Øvrige mer/mindreverdier	0	0	0
Utsatt skattefordel	0	0	0
Sum eiendeler etter solvens II	795	733	779

	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023 ¹
MILLIARDER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023 ¹
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Beste estimat	724	647	706
Risikomargin	11	13	11
Ansvarlige lån/fondsobligasjonslån	5	5	5
Andre forpliktelser	10	26	13
Utsatt skatteforpliktelse	0	0	0
Sum forpliktelser etter solvens II	750	690	735
Eiendeler minus forpliktelser	45	42	44
- Utsatt skattefordel	0	0	0
- Risikoutjevningfond (kapitalgruppe 2 fra og med 30.09.2022)	-4	-5	-4
+ Fondsobligasjonslån	1	2	1
Basiskapital - kapitalgruppe 1	42	39	42
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	42	39	42
Ansvarlige lån	3	3	3
Risikoutjevningfond (kapitalgruppe 2 fra og med 30.09.2022)	4	5	4
Basiskapital - kapitalgruppe 2	7	8	7
Supplerende kapital	14	13	14
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	14	13	14
Frdrag for maks. kapital i gruppe 2	-14	-13	-14
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	7	8	7
Utsatt skattefordel	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital under Solvens II	49	47	49
Solvenskapitalkrav (SCR)	17	17	17
Solvensgrad	288 %	282 %	285 %

¹ Tallene per 31.12.2023 er endret for å reflektere nytt kapitalkrav for banken, gjeldende fra og med årsberegningen 2023 for konsern.

Note 12 Pensjonsforpliktelser

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Balanseført netto forpliktelse 01.01.	913	815	815
Resultatført pensjonskostnad	55	48	197
Resultatført finanskostnad	8	7	28
Aktuarielle gevinster og tap	-199	-31	146
Innbetalt premie/tilskudd	-32	-27	-274
Balanseført netto forpliktelse 31.03./31.12.	744	812	913

FORUTSETNINGER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Diskonteringsrente	3,45 %	3,00 %	3,10 %
Lønnsvekst	3,50 %	3,50 %	3,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	3,25 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %	2,80 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Effekten av endringer i forutsetningene er en reduksjon av forpliktelsen med 199 millioner kroner per 31.03.2024. Endringen er ført under "Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet".

Note 13 Annen kortsiktig gjeld

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	14 406	22 881	3 357
Påløpt ikke utlignet skatt	289	486	572
Leverandørgjeld	353	616	301
Skyldig offentlige avgifter	770	687	806
Øvrig kortsiktig gjeld	1 427	928	999
Sum annen kortsiktig gjeld	17 245	25 598	6 036

Nøkkeltall – akkumulert

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	4. kvartal 2023	3. kvartal 2023	2. kvartal 2023	1. kvartal 2023	4. kvartal 2022	3. kvartal 2022	2. kvartal 2022
KLP KONSERN								
Forvaltningskapital	1 065 541	1 016 721	972 345	956 311	948 185	900 068	913 144	900 199
Egenkapital	-3 090	-3 140	-3 555	-3 623	-3 687	8 396	12 823	9 800
Solvensgrad	288 %	285 %	332 %	297 %	282 %	288 %	306 %	304 %
Antall ansatte i konsernet	1 153	1 133	1 120	1 099	1 091	1 093	1 095	1 081
KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE								
Resultat før skatt	183	-20	1 136	774	539	918	461	216
Premieinntekter for egen regning	7 842	70 326	60 032	51 102	7 663	50 523	40 248	33 081
- herav tilflyttet premiereserve	0	92	91	91	91	386	386	386
Erstatninger for egen regning	9 265	28 261	21 501	14 840	8 331	28 517	22 453	16 367
- herav fraflyttet premiereserve, pensjonskapital mv. og bufferfond	2 456	2 139	2 125	2 121	2 125	4 659	4 658	4 658
Eiendeler i kollektivporteføljen	751 512	734 337	718 214	701 944	690 902	660 366	671 095	660 834
Eiendeler i investeringsvalgporteføljen	2 953	2 830	2 730	2 833	2 683	2 609	2 602	2 665
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	745 385	725 781	704 815	715 239	668 235	654 324	641 805	654 482
- herav fond med garantert avkastning	617 219	616 315	586 941	592 053	552 840	552 101	542 820	548 891
Ansvarlig kapital	49 575	49 517	49 918	47 317	46 768	46 158	46 307	44 901
Solvensgrad	351 %	346 %	368 %	330 %	316 %	318 %	341 %	340 %
Risikoresultat	82	648	364	270	71	558	963	550
Avkastningsresultat	18 729	29 466	15 822	21 243	13 232	-20 006	-27 421	-20 374
Administrasjonsresultat	-8	144	176	62	54	-17	56	-22
Soliditetskapital	155 824	164 487	147 893	151 993	151 550	140 958	129 556	138 338
Avkastning kollektivporteføljen	3,0 %	6,4 %	3,9 %	4,2 %	2,5 %	-1,1 %	-2,6 %	-2,1 %
Avkastning investeringsvalgporteføljen (LIB)	4,0 %	8,3 %	4,8 %	5,6 %	3,4 %	-2,5 %	-4,2 %	-3,5 %
Avkastning selskapsporteføljen	0,5 %	3,0 %	2,1 %	1,5 %	0,9 %	2,8 %	1,4 %	0,9 %
KLP SKADEFORSIKRING AS								
Resultat før skatt	-117,7	273	255	189	99	111	49	88
Forsikringsinntekter	707,0	2 505	1 863	1 230	630	2 200	1 629	1 071
Egenkapital	2 522,8	2 594	2 589	2 543	2 446	2 369	2 339	2 367
Skadeprosent brutto	98,2 %	83,5 %	78,9 %	82,6 %	93,2 %	98,3 %		
Gjenforsikringsprosent	15,0 %	2,8 %	4,7 %	5,0 %	-2,2 %	-19,0 %		
Skadeprosent etter gjenforsikring	113,1 %	86,3 %	83,6 %	87,6 %	91,7 %	80,8 %	80,3 %	73,4 %
Kostnadsprosent	14,6 %	14 %	13,0 %	13,9 %	13,9 %	14,5 %	14,2 %	15,3 %
Totalskadeprosent	127,7 %	100,4 %	96,6 %	101,5 %	104,9 %	93,2 %		
Avkastning på midler til forvaltning	1,7 %	5,5 %	3,3 %	3,6 %	2,7 %	-1,7 %	-2,5 %	-2,1 %
Ansvarlig kapital solvens II	2486,7	2 446	2 514	2 377	2 309	2 222	2 250	2 273
Solvenskapitaldekning	209,7 %	227,4 %	246 %	222 %	215 %	222 %	219 %	225 %
Årlig premievolum person	1 107,5	1 068,2	1 042	1 013	982	954	933	918
Årlig premievolum arbeidsgiver	1 623,6	1 517,0	1 533	1 521	1 474	1 341	1 325	1 318
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året.)	-3	72	61	43	20	121	123	113
KLP BANKEN KONSERN								
Resultat før skatt	75	285	203	122	53	181	98	43
Netto renteinntekter	127	465	340	221	110	369	258	159
Øvrige driftsinntekter	22	89	67	44	21	85	63	43
Driftskostnader, avskrivninger og tapsavsetninger	-81	-271	-201	-134	-71	-247	-181	-123
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	7	3	-3	-9	-7	-26	-43	-36
Innskudd	14 158	14 061	14 351	14 524	14 136	13 779	13 607	13 465
Utlån til kunder	24 102	23 855	23 754	23 481	23 333	23 258	23 369	23 042
Utlån med offentlig garanti	18 735	19 001	19 371	19 449	19 384	19 117	18 718	18 321

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	4. kvartal 2023	3. kvartal 2023	2. kvartal 2023	1. kvartal 2023	4. kvartal 2022	3. kvartal 2022	2. kvartal 2022
Misligholdte lån	53	44	52	43	46	44	43	46
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	31 253	31 408	31 616	31 661	31 999	33 485	32 613	32 444
Forvaltningskapital	48 857	48 928	49 403	49 557	49 373	50 511	49 370	48 704
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	48 892	49 719	49 957	50 034	49 942	48 996	48 426	48 030
Egenkapital	3 189	3 174	3 132	3 072	3 008	2 966	2 897	2 555
Rentenetto	0,26 %	0,93 %	0,68 %	0,44 %	0,22 %	0,75 %	0,53 %	0,33 %
Resultat av ordinær drift før skatt	0,15 %	0,57 %	0,41 %	0,24 %	0,11 %	0,90 %	0,20 %	0,09 %
Egenkapitalavkastning før skatt	9,47 %	9,62 %	9,13 %	8,19 %	7,16 %	7,16 %	5,15 %	3,37 %
Kapitaldekning	21,2 %	21,7 %	20,2 %	20,3 %	20,5 %	20,7 %	19,7 %	17,7 %
Antall personkunder	54 058	52 488	51 340	50 231	49 697	48 804	48 216	47 759
Herav medlemmer i KLP	36 139	35 390	34 802	34 307	33 512	32 988	32 681	32 226
KLP KAPITALFORVALTNING AS								
Resultat før skatt	12	55	42	4	11	5	-19	-30
Totale midler til forvaltning	797 875	760 484	715 698	687 956	670 937	640 183	615 589	621 080
Midler forvaltet for eksterne kunder	202 680	179 219	162 321	163 444	151 269	134 215	126 187	126 193

Kommunal Landspensjonskasse

1. kvartal 2024

Resultatregnskap

Kommunal Landspensjonskasse

NOTE	MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
2	Premieinntekter for egen regning	7 842	7 663	70 326
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	75	2 647	241
	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	4 430	3 261	14 507
3	Verdiendringer på investeringer	13 930	13 661	32 140
	Realisert gevinst og tap på investeringer	3 650	-3 294	-4 388
	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	22 086	16 275	42 500
3	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	113	88	212
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	356	342	1 415
4	Erstatninger	-9 265	-8 331	-28 261
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser	-1 560	-1 895	-63 368
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsvalgportefølje	-3	-1	-315
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelser	0	0	-20 632
	Ufordelt overskuddsmidler til forsikringskontraktene	-18 676	-13 184	0
5	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-432	-377	-1 512
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-354	-342	-1 408
	Resultat av teknisk regnskap	107	237	-1 043
3, 6	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	146	372	1 282
	Andre inntekter	13	8	48
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-84	-78	-306
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	76	302	1 024
	Resultat før skattekostnad	183	539	-20
	Skattekostnader	-83	-108	-82
	Resultat før andre inntekter og kostnader	99	431	-101
7	Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	120	20	-88
	Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden	79	12	-59
	Justering av forsikringsforpliktelsene	-23	-4	13
	Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	-26	-5	22
	Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	149	23	-111
	TOTALRESULTAT	249	454	-213

Balanse

Kommunal Landspensjonskasse

NOTE	MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	EIENDELER			
	EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
	Immaterielle eiendeler	1 378	1 067	1 326
8	Bygninger og andre faste eiendommer	1 301	1 389	1 301
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	3 020	3 436	3 068
	Aksjer og andeler i øvrige datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	6 138	5 862	6 200
9	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	21 599	20 796	21 256
8, 9	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	13 451	12 721	13 426
	Fordringer	1 328	1 439	1 483
10	Bruksretteeiendeler	729	838	756
	Andre eiendeler	1 236	1 045	1 182
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	50 179	48 594	49 999
	EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	77 123	77 517	73 742
	Aksjer og andeler i øvrige datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	6 000	5 822	6 662
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	10 945	11 665	11 137
9	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	292 794	271 504	288 086
8, 9	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	364 651	324 395	354 711
	Sum investeringer i kollektivporteføljen	751 512	690 902	734 337
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	309	311	296
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	58	61	58
9	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	995	956	989
8, 9	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 591	1 355	1 488
	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen	2 953	2 683	2 830
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	754 465	693 585	737 168
	SUM EIENDELER	804 645	742 179	787 167

NOTE	MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
	Innskutt egenkapital	22 978	21 389	22 978
	Opptjent egenkapital	21 115	21 961	20 866
	Sum egenkapital	44 093	43 350	43 845
9	Ansvarlig lånekapital mv.	5 038	5 088	4 795
	Premiereserve mv.	572 751	518 259	571 399
	Bufferfond	109 281	102 146	109 281
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	41 803	32 045	42 251
	Udisponert resultat til kunder	18 601	13 114	0
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	742 435	665 565	722 931
	Pensjonskapital mv.	2 173	2 003	2 173
	Bufferfond	185	61	185
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	493	533	491
	Udisponert resultat til kunder	99	73	0
	Sum forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	2 950	2 670	2 850
7	Pensjonsforpliktelser o.l.	472	523	572
	Forpliktelser ved periodeskatt	0	289	107
	Forpliktelser ved utsatt skatt	503	315	503
10	Leieforpliktelser	797	896	822
11	Forpliktelser	8 108	23 172	10 508
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	249	311	234
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	804 645	742 179	787 167
POSTER UTENOM BALANSEN				
	Betingede forpliktelser	33 411	30 427	28 895

Egenkapitaloppstilling

Kommunal Landspensjonskasse

2024 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 01.01.2024	22 978	3 674	17 193	43 845
Resultat før andre inntekter og kostnader		112	-12	99
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			120	120
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			79	79
Justering av forsikringsforpliktelsene			-23	-23
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-26	-26
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			149	149
Totalresultat (udisponert)		112	137	249
Innbetalt egenkapitaltilskudd	0			0
Sum transaksjoner med eierne	0			0
Egenkapital 31.03.2024	22 978	3 786	17 329	44 093

2023 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 31.12.2022	21 388	4 643	16 768	42 799
Endring ført direkte mot egenkapital ¹			96	96
Egenkapital 01.01.2023	21 388	4 643	16 864	42 896
Resultat før andre inntekter og kostnader		116	316	431
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			20	20
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			12	12
Justering av forsikringsforpliktelsene			-4	-4
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-5	-5
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			23	23
Totalresultat (udisponert)		116	339	454
Innbetalt egenkapitaltilskudd	0			0
Sum transaksjoner med eierne	0			0
Egenkapital 31.03.2023	21 389	4 759	17 202	43 350

¹ Implementeringseffekter som følge av endringer i benyttede IFRS Accounting Standard

2023 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 31.12.2022	21 388	4 643	16 768	42 799
Endring ført direkte mot egenkapital ¹			96	96
Egenkapital 01.01.2023	21 388	4 643	16 864	42 896
Resultat før andre inntekter og kostnader	428	-969	440	-101
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			-88	-88
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			-59	-59
Justering av forsikringsforpliktelsene			13	13
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			22	22
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-111	-111
Totalresultat	428	-969	329	-213
Innbetalt egenkapitaltilskudd	1 162			1 162
Sum transaksjoner med eierne	1 162			1 162
Egenkapital 31.12.2023	22 978	3 674	17 193	43 845

¹ Implementeringseffekter som følge av endringer i benyttede IFRS Accounting Standard

Kontantstrømoppstilling

Kommunal Landspensjonskasse

MILLIONER KRONER	01.01.2024 -31.03.2024	01.01.2023 -31.12.2023	01.01.2023 -30.09.2023	01.01.2023 -30.06.2023	01.01.2023 -31.03.2023
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	175	-341	-408	885	476
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter ¹	-85	-468	-348	-249	-112
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet ²	-33	1 032	821	-292	-276
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	56	223	64	344	88
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	1 141	918	918	918	918
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	1 197	1 141	982	1 261	1 006

¹ Utbetaling ved kjøp av driftsmidler.

² Netto innbetaling av egenkapitaltilskudd, opptak og nedbetaling av gjeld.

Noter til regnskapet

Kommunal Landspensjonskasse

Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer

Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser delårsregnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2024 – 31.03.2024. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet er avlagt etter Forskrift av 18. desember 2015 nr. 1824: Forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak (årsregnskapsforskriften) og IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet er utarbeidet etter samme prinsipper som årsregnskapet for 2023 med mindre annet er oppgitt.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2023. Foretakets årsrapport er tilgjengelig på klp.no.

Regnskapsestimer

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet er det utøvet skjønn og benyttet estimer og forutsetninger som påvirker regnskapstallene. Faktiske tall kan derfor avvike fra benyttede estimer. Det vises til note 3 «Vesentlige regnskapsestimer og vurderinger» i årsregnskapet for 2023 for beskrivelse av regnskapsposter hvor det er betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseførte verdier i framtidige perioder.

Note 2 Premieinntekter for egen regning

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
Forfalte premier, brutto	7 842	7 572	70 234
Overføring av premiereserve fra andre	0	91	92
Sum premieinntekter for egen regning	7 842	7 663	70 326

Note 3 Tap på rentebærende verdipapir og utlån til amortisert kost

Noten viser tapsavsetninger på rentebærende verdipapir som måles til amortisert kost samt utlån og fordringer som måles til amortisert kost. Det er i første kvartal 2024 ikke foretatt noen endringer på modellene som brukes for å beregne forventet tap. I perioden 01.01.2024 - 31.03.2024 har de totale tapsavsetningene økt med 10,4 millioner kroner.

Tap rentebærende verdipapirer til amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3
Inngående balanse 01.01.	24 474	3 264	0	27 738	33 832	33 832
Overføring til trinn 1	252	-252	0	0	-209	0
Overføring til trinn 2	-448	448	0	0	0	0
Overføring til trinn 3	0	0	0	0	0	0
Netto endring	-141	-131	0	-272	380	-3 803
Nye tap	739	0	0	739	1 592	4 497
Fraregnet tap	-723	0	0	-723	-1 973	-6 788
Avsetning 31.03./31.12	24 153	3 328	0	27 481	33 622	27 738
Endring 01.01-31.03./31.12	-321	64	0	-256	-209	-6 094

Tap utlån og fordringer - alle segment

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3
Inngående balanse 01.01.	4 325	10 009	175 732	190 065	5 289	5 289
Overført til trinn 1	0	0	0	0	0	0
Overført til trinn 2	-2	2	0	0	0	0
Overført til trinn 3	0	-10 554	10 554	0	0	0
Netto endring	-60	593	10 119	10 652	418	184 303
Nye tap	21	0	0	21	0	653
Fraregnet tap	-1	0	0	-1	0	-180
Avsetning 31.03./31.12	4 283	50	196 405	200 737	5 706	190 065
Endring 01.01-31.03./31.12	-42	-9 959	20 673	10 672	418	184 776

Tap alle segment - utenom balansen

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3
Inngående balanse 01.01.	0	0	0	0	0	0
Overført til trinn 1	0	0	0	0	0	0
Overført til trinn 2	0	0	0	0	0	0
Overført til trinn 3	0	0	0	0	0	0
Netto endring	0	0	0	0	0	0
Nye tap	0	0	0	0	0	0
Fraregnet tap	0	0	0	0	0	0
Avsetning 31.03./31.12	0	0	0	0	0	0
Endring 01.01-31.03./31.12	0	0	0	0	0	0

Bokført verdi rentebærende verdipapirer til amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3
Inngående balanse 01.01.	220 181 807	6 751 897	1 458 606	228 392 310	215 741 470	215 741 470
Overføring til trinn 1	1 008 942	-1 008 942	0	0	0	0
Overføring til trinn 2	-812 657	812 657	0	0	0	0
Overføring til trinn 3	0	0	0	0	0	0
Netto endring	-6 949 356	25 755	10 485	-6 913 117	-5 048 382	10 634 952
Nye obligasjoner	6 045 220	0	0	6 045 220	4 253 034	16 777 244
Fraregnede obligasjoner	4 151 059	0	0	4 151 059	-1 682 327	-14 761 356
Rentebærende verdipapirer til amortisert kost 31.03./31.12	223 625 015	6 581 367	1 469 090	231 675 473	213 263 796	228 392 310

Bokført verdi utlån og fordringer - alle segment

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3	Totalt trinn 1-3
Utlån 01.01.	80 975 746	466 828	622 592	82 065 166	78 253 630	78 253 630
Overføring til trinn 1	11 064	-11 064	0	0	0	0
Overføring til trinn 2	-23 561	23 561	0	0	0	0
Overføring til trinn 3	0	-422 122	422 122	0	0	0
Netto endring	-351 659	28 970	47 288	-275 401	-78 253 630	-2 293 287
Nye utlån	2 206 855	0	0	2 206 855	79 148 342	12 133 524
Fraregnet lån	-167 963	-504	0	-168 467	0	-6 028 701
Utlån 31.03./31.12.	82 650 482	85 669	1 092 002	83 828 152	79 148 342	82 065 166

Bokført verdi utlån og fordringer - alle segment utenom balansen

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Totalt trinn 1-3		
Utlån 01.01.	61 813	2 783	0	64 596	71 818	71 818
Overføring til trinn 1	683	-683	0	0	0	0
Overføring til trinn 2	0	0	0	0	0	0
Overføring til trinn 3	0	0	0	0	0	0
Netto endring	307	0	0	307	-71 818	-4 347
Nye utlån	0	0	0	0	72 519	0
Fraregnet lån	0	0	0	0	0	-2 875
Utlån 31.03./31.12.	62 803	2 100	0	64 903	72 519	64 596

Note 4 Erstatninger

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
Utbetalte erstatninger	6 809	6 206	26 122
Overføring av premiereserve til andre	2 456	2 125	2 139
Sum erstatninger	9 265	8 331	28 261

Note 5 Forsikringsrelaterte driftskostnader

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
Personalkostnader	252	220	882
Avskrivninger og nedskrivninger	63	48	224
Andre driftskostnader	117	109	406
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	432	377	1 512

Note 6 Verdiendring eiendomsinvesteringer

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterselskaper er verdivurdert per 31.03.2024.

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
Verdiregulering inkludert valutaendringer	-347	1 862	-4 422
Valutasikring	-784	-2 347	-1 969
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	-1 130	-485	-6 391

Note 7 Pensjonsforpliktelser

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Balanseført netto forpliktelse 01.01.	572	524	524
Resultatført pensjonskostnad	34	30	120
Resultatført finanskostnad	5	5	19
Aktuarielle gevinster og tap	-120	-20	88
Innbetalt premie/tilskudd	-18	-16	-179
Balanseført netto forpliktelse 31.03./31.12.	472	523	572

FORUTSETNINGER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Diskonteringsrente	3,45 %	3,00 %	3,10 %
Lønnsvekst	3,50 %	3,50 %	3,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	3,25 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %	2,80 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Effekten av endringer i forutsetningene er en reduksjon av forpliktelsen med 120 millioner kroner per 31.03.2024. Endringen er ført under "Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet".

Note 8 Virkelig verdi hierarki

31.03.2024 MILLONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Sertifikater	0	518	0	518
Obligasjoner	0	7 737	0	7 737
Obligasjonsfond	3 349	0	0	3 349
Rentebærende verdipapirer	3 349	8 255	0	11 604
Utlån og fordringer	708	633	0	1 341
Aksjer	0	0	4	4
Aksjer og andeler	0	0	4	4
Finansielle derivater	0	489	0	489
Andre finansielle eiendeler	0	13	0	13
Sum selskapsporteføljen	4 057	9 390	4	13 451
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Sertifikater	3 236	2 453	0	5 689
Obligasjoner	19 169	27 646	0	46 816
Obligasjonsfond	21 688	11 719	17 954	51 361
Rentebærende verdipapirer	44 093	41 818	17 954	103 865
Utlån og fordringer	12 382	873	0	13 255
Aksjer	79 675	1 904	5 535	87 115
Aksjefond	100 914	0	35	100 949
Eiendomsfond	0	2 685	8 183	10 869
Spesialfond	0	2 612	0	2 612
Private Equity	0	0	45 178	45 178
Aksjer og andeler	180 589	7 202	58 932	246 723
Finansielle derivater	0	325	0	325
Andre finansielle eiendeler	0	482	0	482
Sum kollektivporteføljen	237 064	50 701	76 886	364 651
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Obligasjonsfond	248	9	0	257
Rentebærende verdipapirer	248	9	0	257
Utlån og fordringer	90	0	0	90
Aksjefond	1 187	0	0	1 187
Eiendomsfond	0	0	42	42
Spesialfond	0	15	0	15
Aksjer og andeler	1 187	15	42	1 244
Finansielle derivater	0	0	0	0
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	1 525	24	42	1 591
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	242 647	60 114	76 932	379 692
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Bygninger og andre faste eiendommer	0	0	1 301	1 301
Sum bygninger og andre faste eiendommer	0	0	1 301	1 301
FORPLIKTELSE SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	102	0	102
Gjeld til kredittinstitusjoner	468	0	0	468
Sum selskapsporteføljen	468	102	0	570
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	4 463	0	4 463
Gjeld til kredittinstitusjoner	87	0	0	87
Sum kollektivporteføljen	87	4 463	0	4 550

31.03.2024 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	17	0	17
Gjeld til kredittinstitusjoner	11	0	0	11
Sum investeringsvalgporteføljen	11	17	0	28
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	566	4 582	0	5 148

31.03.2023 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Sertifikater	0	436	0	436
Obligasjoner	0	7 018	0	7 018
Obligasjonsfond	3 257	0	0	3 257
Rentebærende verdipapirer	3 257	7 454	0	10 710
Utlån og fordringer	586	710	0	1 296
Aksjer	0	0	6	6
Aksjer og andeler	0	0	6	6
Finansielle derivater	0	650	0	650
Andre finansielle eiendeler	0	59	0	59
Sum selskapsporteføljen	3 843	8 872	6	12 721
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Sertifikater	1 465	1 173	0	2 638
Obligasjoner	19 510	34 454	0	53 964
Obligasjonsfond	20 324	10 641	11 149	42 113
Rentebærende verdipapirer	41 298	46 268	11 149	98 715
Utlån og fordringer	13 015	771	0	13 786
Aksjer	54 942	1 558	3 176	59 676
Aksjefond	87 257	0	54	87 311
Eiendomsfond	0	2 242	7 745	9 987
Spesialfond	0	2 237	0	2 237
Private Equity	0	0	39 853	39 853
Aksjer og andeler	142 199	6 038	50 828	199 065
Finansielle derivater	0	329	0	329
Andre finansielle eiendeler	0	12 499	0	12 499
Sum kollektivporteføljen	196 513	65 905	61 977	324 395
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Obligasjonsfond	219	8	0	228
Rentebærende verdipapirer	219	8	0	228
Utlån og fordringer	113	0	0	113
Aksjefond	953	0	0	953
Eiendomsfond	0	0	48	48
Spesialfond	0	13	0	13
Aksjer og andeler	953	13	48	1 013
Finansielle derivater	0	1	0	1
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	1 286	22	48	1 355
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	201 641	74 799	62 031	338 471
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Bygninger og andre faste eiendommer	0	0	1 389	1 389
Sum bygninger og andre faste eiendommer	0	0	1 389	1 389

31.03.2023 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	143	0	143
Gjeld til kredittinstitusjoner	563	0	0	563
Sum selskapsporteføljen	563	143	0	706
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	7 143	0	7 143
Gjeld til kredittinstitusjoner	272	0	0	272
Sum kollektivporteføljen	272	7 143	0	7 415
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	18	0	18
Gjeld til kredittinstitusjoner	16	0	0	16
Sum investeringsvalgporteføljen	16	18	0	35
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	851	7 304	0	8 155

31.12.2023 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Sertifikater	0	440	0	440
Obligasjoner	0	7 975	0	7 975
Obligasjonsfond	3 344	0	0	3 344
Rentebærende verdipapirer	3 344	8 416	0	11 760
Utlån og fordringer	916	219	0	1 135
Aksjer	0	0	4	4
Aksjer og andeler	0	0	4	4
Finansielle derivater	0	527	0	527
Andre finansielle eiendeler	0	1	0	1
Sum selskapsporteføljen	4 261	9 162	4	13 426
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Sertifikater	1 578	1 618	0	3 196
Obligasjoner	20 668	28 533	0	49 202
Obligasjonsfond	24 743	11 070	16 041	51 854
Rentebærende verdipapirer	46 989	41 221	16 041	104 252
Utlån og fordringer	19 960	829	0	20 788
Aksjer	68 712	2 134	3 403	74 248
Aksjefond	89 660	0	37	89 696
Eiendomsfond	0	1 980	8 176	10 156
Spesialfond	0	2 497	0	2 497
Private Equity	0	0	42 470	42 470
Aksjer og andeler	158 371	6 611	54 085	219 067
Finansielle derivater	0	9 814	0	9 814
Andre finansielle eiendeler	0	790	0	790
Sum kollektivporteføljen	225 320	59 265	70 126	354 711
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Obligasjonsfond	249	9	0	257
Rentebærende verdipapirer	249	9	0	257
Utlån og fordringer	102	0	0	102
Aksjefond	1 048	0	0	1 048
Eiendomsfond	0	0	43	43
Spesialfond	0	14	0	14

31.12.2023 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Aksjer og andeler	1 048	14	43	1 104
Finansielle derivater	0	24	0	24
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	1 398	47	43	1 488
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	230 979	68 473	70 173	369 625
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Bygninger og andre faste eiendommer	0	0	1 301	1 301
Sum bygninger og andre faste eiendommer	0	0	1 301	1 301
FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	578	0	0	578
Sum selskapsporteføljen	578	0	0	578
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	1 137	0	1 137
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 126	0	0	6 126
Sum kollektivporteføljen	6 126	1 137	0	7 263
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	1	0	1
Gjeld til kredittinstitusjoner	23	0	0	23
Sum investeringsvalgporteføljen	23	1	0	25
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	6 727	1 139	0	7 866

Endringer i nivå 3 aksjer, unoterte SELSKAPSPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	4	6	6
Solgt	0	0	0
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	0	0	-2
Utgående balanse 31.03./31.12.	4	6	4
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3 aksjer, unoterte KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	3 403	3 262	3 262
Solgt	0	0	-43
Kjøpt	1 968	13	84
Urealiserte endringer	165	-99	100
Utgående balanse 31.03./31.12.	5 535	3 176	3 403
Realisert gevinst / tap	-1	0	-27

Endringer i nivå 3 aksjefond, unoterte KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	37	60	60
Solgt	0	0	0
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	-2	-6	-23
Utgående balanse 31.03./31.12.	35	54	37
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3, private equity og eiendomsfond KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	66 687	52 703	52 703
Solgt	-1 393	-558	-4 798
Kjøpt	2 539	3 027	15 886
Urealiserte endringer	3 483	3 574	2 895
Utgående balanse 31.03./31.12.	71 316	58 747	66 687
Realisert gevinst / tap	405	310	1 844

Endringer i nivå 3, eiendomsfond INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	43	48	48
Solgt	-1	-1	-2
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	0	1	-3
Utgående balanse 31.03./31.12.	42	48	43
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3, bygninger og andre faste eiendommer SELSKAPSPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.03.2024	Bokført verdi 31.03.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Inngående balanse 01.01.	1 301	1 392	1 392
Solgt	0	0	-3
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	0	10	-50
Annet	0	-13	-39
Utgående balanse 31.03./31.12.	1 301	1 389	1 301
Realisert gevinst / tap	0	0	0
Sum nivå 3	78 233	63 419	71 474

Beløpene i nivåfordelingen finner man igjen i balansen, under de ulike porteføljenes fordeling av finansielle instrumenter til virkelig verdi og investeringseiendommer. Urealiserte endringer reflekteres på linjen «Verdiendringer på investeringer» i resultatet i de ulike porteføljene.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2:

Instrumenter i dette nivået anses ikke å ha et aktivt marked. Virkelig verdi hentes fra observerbare markedsdata; dette inkluderer hovedsaklig priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er

rentepapirer priset ut fra rentebaner. For mer informasjon vedrørende prising av nivå 2 instrumenter henvises det til note 7 i konsernet for de ulike klassene som ligger i dette nivået.

Nivå 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes på markeder som anses som inaktivt. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger, hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos KLP er unoterte aksjer og private equity investeringer. For mer informasjon vedrørende prising av nivå 3 instrumenter henvises det til note 7 i konsernet for de ulike klassene som ligger i dette nivået.

Verdsettelse rundt poster i de ulike nivåene er beskrevet i note 7 i konsernet, for beskrivelse av prising på investeringseiendom henvises det til årsrapporten.

I note 9 opplyses det om virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Den nivåbaserte fordelingen for disse postene vil være som følger: eiendeler klassifisert som hold til forfall vil inngå i nivå 1, utlån, og lån og fordringer vil inngå i nivå 2. Forpliktelser, målt til amortisert kost, vil være fordelt på følgende vis; ansvarlige lån fordelt i nivå 1 og i nivå 2, fondsobligasjonslånet vil vært fordelt i nivå 2, gjeld til kredittinstitusjoner vil vært fordelt i nivå 1. For informasjon vedrørende prising av disse rentepapirene henvises det til note 7 i konsernet.

På verdipapirene som inngår i nivå 3 er det ikke blitt gjort en sensitivitetsanalyse, en endring i variablene til prisingen er rent informasjonsmessig vurdert til å gi lite merverdi utover det som allerede er oppgitt i noten. For sensitivitetsanalyse for investeringseiendom henvises det til årsrapporten. På generelt grunnlag vil en endring i prisingen på 5 % gi en endring i verdien på 3 912 millioner kroner per 31.03.2024 på eiendelene i nivå 3.

Hva gjelder flytting av papirer mellom nivåene er det lagt grenser på antall handelsdager og omsetningsmengde på aksjer for å skille nivå 1 og nivå 2. De generelle prinsippene rundt nivåfordeling går hovedsaklig på om eiendelen eller forpliktelsen er notert eller ikke, og om noteringen kan angis å være i et aktivt marked. For aksjer er det et ytterligere skille på handelsdager og omsetningsmengde som skiller ut noterte papirer som ikke inngår i aktivt marked. Ved flytting mellom nivåene tas det utgangspunkt i verdiene ved slutten av rapporteringsperioden.

I 1. kvartal ble det flyttet aksjer for 186 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 2 og 469 millioner kroner fra nivå 2 til nivå 1. Flyttingene skyldes endring i likviditet. Det er ingen flyttinger utover dette i KLP.

Note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

For informasjon vedrørende prising av finansielle eiendeler og forpliktelser henvises det til note 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser i konsernregnskapet.

31.03.2024 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER								
Norske obligasjoner	5 624	5 310	63 906	61 021	335	315	69 865	66 646
Opptjente ikke forfalte renter	83	83	954	954	6	6	1 042	1 042
Utenlandske obligasjoner	15 676	14 981	141 536	134 008	641	603	157 853	149 592
Opptjente ikke forfalte renter	216	216	2 659	2 659	13	13	2 888	2 888
Sum rentebærende verdipapirer	21 599	20 589	209 054	198 642	995	938	231 648	220 168
UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	2 749	2 663	0	0	2 749	2 663
Lån med offentlig garanti	0	0	75 083	73 652	0	0	75 083	73 652
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	5 147	5 188	0	0	5 147	5 188
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	760	760	0	0	760	760
Sum utlån og fordringer	0	0	83 739	82 263	0	0	83 739	82 263
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	21 599	20 589	292 794	280 905	995	938	315 387	302 431
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI								
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	4	4	14 516	14 516	0	0	14 520	14 520
Utenlandske aksjer	0	0	72 599	72 599	0	0	72 599	72 599
Sum aksjer	4	4	87 115	87 115	0	0	87 119	87 119
Eiendomsfond	0	0	10 869	10 869	42	42	10 911	10 911
Norske aksjefond	0	0	100 518	100 518	1 187	1 187	101 705	101 705
Utenlandske aksjefond	0	0	45 609	45 609	0	0	45 609	45 609
Sum aksjefondsandeler	0	0	156 996	156 996	1 229	1 229	158 225	158 225
Norske alternative investeringer	0	0	2 612	2 612	15	15	2 627	2 627
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	2 612	2 612	15	15	2 627	2 627
Sum aksjer og andeler	4	4	246 723	246 723	1 244	1 244	247 970	247 970
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	7 429	7 429	26 707	26 707	0	0	34 136	34 136
Utenlandske obligasjoner	245	245	19 612	19 612	0	0	19 857	19 857
Opptjente ikke forfalte renter	62	62	497	497	0	0	559	559
Norske obligasjonsfond	3 343	3 343	23 108	23 108	256	256	26 708	26 708
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	28 173	28 173	0	0	28 173	28 173
Opptjente ikke forfalte renter	6	6	79	79	1	1	86	86
Norske sertifikater	512	512	4 966	4 966	0	0	5 478	5 478
Utenlandske sertifikater	0	0	707	707	0	0	707	707
Opptjente ikke forfalte renter	6	6	16	16	0	0	22	22
Sum rentebærende verdipapirer	11 604	11 604	103 865	103 865	257	257	115 726	115 726
Norske utlån og fordringer	1 012	1 012	7 397	7 397	20	20	8 430	8 430
Utenlandske utlån og fordringer	329	329	5 858	5 858	70	70	6 256	6 256
Sum utlån og fordringer	1 341	1 341	13 255	13 255	90	90	14 686	14 686

31.03.2024 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
DERIVATER								
Renteswapper	489	489	0	0	0	0	489	489
Aksjeopsjon	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutaterminer	0	0	325	325	0	0	325	325
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	489	489	325	325	0	0	814	814
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	13	13	482	482	0	0	495	495
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	13 451	13 451	364 651	364 651	1 591	1 591	379 692	379 692
FORPLIKTELSE								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	545	545	0	0	545	545
Valutaterminer	102	102	3 925	3 925	17	17	4 044	4 044
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	102	102	4 470	4 470	17	17	4 589	4 589
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 548	3 533	0	0	0	0	3 548	3 533
Fondsobligasjonslån	1 489	1 489	0	0	0	0	1 489	1 489
Sum ansvarlig lånekapital mv.	5 038	5 022	0	0	0	0	5 038	5 022
FORPLIKTELSE TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenlandske call money ¹	468	468	87	87	11	11	566	566
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	468	468	87	87	11	11	566	566

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

31.03.2023 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER								
Norske obligasjoner	5 683	5 402	59 404	56 764	308	290	65 395	62 456
Opptjente ikke forfalte renter	78	78	832	832	5	5	915	915
Utenlandske obligasjoner	14 841	14 050	129 943	122 208	630	594	145 415	136 852
Opptjente ikke forfalte renter	195	195	2 116	2 116	11	11	2 322	2 322
Sum rentebærende verdipapirer	20 796	19 725	192 295	181 919	956	901	214 047	202 545
UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	2 870	2 783	0	0	2 870	2 783
Lån med offentlig garanti	0	0	70 662	69 383	0	0	70 662	69 383
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	5 172	5 172	0	0	5 172	5 172
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	504	504	0	0	504	504
Sum utlån og fordringer	0	0	79 209	77 843	0	0	79 209	77 843
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	20 796	19 725	271 504	259 762	956	901	293 256	280 388
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI								
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	6	6	10 888	10 888	0	0	10 894	10 894
Utenlandske aksjer	0	0	48 788	48 788	0	0	48 788	48 788
Sum aksjer	6	6	59 676	59 676	0	0	59 682	59 682
Eiendomsfond	0	0	9 987	9 987	47	47	10 034	10 034
Norske aksjefond	0	0	87 021	87 021	953	953	87 975	87 975
Utenlandske aksjefond	0	0	40 143	40 143	0	0	40 143	40 143
Sum aksjefondsandeler	0	0	137 151	137 151	1 001	1 001	138 152	138 152

31.03.2023 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Norske alternative investeringer	0	0	2 237	2 237	13	13	2 250	2 250
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	2 237	2 237	13	13	2 250	2 250
Sum aksjer og andeler	6	6	199 065	199 065	1 013	1 013	200 084	200 084
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	6 749	6 749	28 296	28 296	0	0	35 045	35 045
Utenlandske obligasjoner	223	223	25 213	25 213	0	0	25 435	25 435
Opptjente ikke forfalte renter	46	46	455	455	0	0	501	501
Norske obligasjonsfond	3 250	3 250	21 716	21 716	227	227	25 192	25 192
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	20 365	20 365	0	0	20 365	20 365
Opptjente ikke forfalte renter	7	7	32	32	1	1	40	40
Norske sertifikater	432	432	2 167	2 167	0	0	2 599	2 599
Utenlandske sertifikater	0	0	456	456	0	0	456	456
Opptjente ikke forfalte renter	4	4	15	15	0	0	19	19
Sum rentebærende verdipapirer	10 710	10 710	98 715	98 715	228	228	109 653	109 653
Norske utlån og fordringer	947	947	5 794	5 794	40	40	6 781	6 781
Utenlandske utlån og fordringer	349	349	7 993	7 993	74	74	8 415	8 415
Sum utlån og fordringer	1 296	1 296	13 786	13 786	113	113	15 195	15 195
DERIVATER								
Renteswapper	650	650	84	84	0	0	733	733
Aksjeopsjon	0	0	133	133	0	0	133	133
Valutaterminer	0	0	112	112	1	1	113	113
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	650	650	329	329	1	1	980	980
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	59	59	12 499	12 499	0	0	12 559	12 559
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	12 721	12 721	324 395	324 395	1 355	1 355	338 471	338 471
FORPLIKTELSE								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	385	385	0	0	385	385
Valutaterminer	143	143	6 758	6 758	18	18	6 919	6 919
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	143	143	7 143	7 143	18	18	7 304	7 304
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 444	3 345	0	0	0	0	3 444	3 345
Fondsobligasjonslån	1 644	1 644	0	0	0	0	1 644	1 644
Sum ansvarlig lånekapital mv.	5 088	4 989	0	0	0	0	5 088	4 989
FORPLIKTELSE TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	23	23	3	3	26	26
Utenlandske call money ¹	563	563	249	249	13	13	825	825
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	563	563	272	272	16	16	851	851

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

31.12.2023 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER								
Norske obligasjoner	5 720	5 469	65 501	63 444	333	317	71 554	69 231
Opptjente ikke forfalte renter	89	89	874	874	4	4	967	967
Utenlandske obligasjoner	15 288	14 671	137 631	131 700	641	609	153 560	146 980
Opptjente ikke forfalte renter	158	158	2 114	2 114	11	11	2 283	2 283
Sum rentebærende verdipapirer	21 256	20 388	206 120	198 132	989	941	228 365	219 461
UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	2 782	2 689	0	0	2 782	2 689
Lån med offentlig garanti	0	0	73 602	72 237	0	0	73 602	72 237
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	4 991	5 040	0	0	4 991	5 040
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	591	591	0	0	591	591
Sum utlån og fordringer	0	0	81 966	80 556	0	0	81 966	80 556
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	21 256	20 388	288 086	278 688	989	941	310 331	300 017
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI								
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	4	4	12 271	12 271	0	0	12 275	12 275
Utenlandske aksjer	0	0	61 977	61 977	0	0	61 977	61 977
Sum aksjer	4	4	74 248	74 248	0	0	74 252	74 252
Eiendomsfond	0	0	10 156	10 156	43	43	10 198	10 198
Norske aksjefond	0	0	89 369	89 369	1 048	1 048	90 417	90 417
Utenlandske aksjefond	0	0	42 797	42 797	0	0	42 797	42 797
Sum aksjefondsandeler	0	0	142 322	142 322	1 090	1 090	143 412	143 412
Norske alternative investeringer	0	0	2 497	2 497	14	14	2 511	2 511
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	2 497	2 497	14	14	2 511	2 511
Sum aksjer og andeler	4	4	219 067	219 067	1 104	1 104	220 175	220 175
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	7 064	7 064	29 484	29 484	0	0	36 548	36 548
Utenlandske obligasjoner	846	846	19 205	19 205	0	0	20 052	20 052
Opptjente ikke forfalte renter	65	65	512	512	0	0	577	577
Norske obligasjonsfond	3 344	3 344	26 222	26 222	257	257	29 824	29 824
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	25 632	25 632	0	0	25 632	25 632
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	0	0	0	0	0	0
Norske sertifikater	435	435	2 272	2 272	0	0	2 707	2 707
Utenlandske sertifikater	0	0	898	898	0	0	898	898
Opptjente ikke forfalte renter	5	5	26	26	0	0	31	31
Sum rentebærende verdipapirer	11 760	11 760	104 252	104 252	257	257	116 269	116 269
Norske utlån og fordringer	417	417	14 977	14 977	25	25	15 420	15 420
Utenlandske utlån og fordringer	718	718	5 811	5 811	77	77	6 606	6 606
Sum utlån og fordringer	1 135	1 135	20 788	20 788	102	102	22 026	22 026
DERIVATER								
Renteswapper	437	437	963	963	0	0	1 400	1 400
Aksjeopsjon	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutaterminer	89	89	8 851	8 851	24	24	8 964	8 964
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	527	527	9 814	9 814	24	24	10 365	10 365
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	1	1	790	790	0	0	791	791
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	13 426	13 426	354 711	354 711	1 488	1 488	369 625	369 625

31.12.2023 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FORPLIKTELSE								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	57	57	0	0	57	57
Valutaterminer	0	0	1 081	1 081	1	1	1 082	1 082
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	0	1 137	1 137	1	1	1 139	1 139
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 361	3 327	0	0	0	0	3 361	3 327
Fondsobligasjonslån	1 434	1 434	0	0	0	0	1 434	1 434
Sum ansvarlig lånekapital mv.	4 795	4 761	0	0	0	0	4 795	4 761
FORPLIKTELSE TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	1 277	1 277	0	0	1 277	1 277
Utenlandske call money ¹	578	578	4 849	4 849	23	23	5 450	5 450
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	578	578	6 126	6 126	23	23	6 727	6 727

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

Note 10 Leieavtaler

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
BRUKSRETTEIENDELER	EIENDOM		
Inngående balanse 01.01.	756	865	865
Avskrivninger	-27	-27	-108
Fraregning	0	0	-2
Utgående balanse 31.03. / 31.12.	729	838	756

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
LEIEFORPLIKTELSE	EIENDOM		
Inngående balanse 01.01.	822	920	920
Avdrag	-25	-24	-96
Fraregning	0	0	-2
Utgående balanse 31.03. / 31.12.	797	896	822

MILLIONER KRONER	1. kvartal 2024	1. kvartal 2023	01.01.2023 -31.12.2023
Rentekostnader leieforpliktelser	5	5	21
Rentekostnader leieforpliktelser	5	5	21

Note 11 Forpliktelser

MILLIONER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	269	13 107	729
Forskuddstrekk pensjonsordning	521	477	577
Leverandørgjeld	80	168	13
Derivater	4 589	7 304	1 139
Gjeld til kredittinstitusjoner	566	851	6 727
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	1 913	1 118	1 279
Øvrige forpliktelser	169	147	44
Sum forpliktelser	8 108	23 172	10 508

Note 12 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

31.03.2024 MILLIONER KRONER					Relaterte beløp som ikke er presentert netto			
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	
EIENDELER								
Finansielle derivater	814	0	814	-319	-545	0	22	
Sum	814	0	814	-319	-545	0	22	
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER								
Sum eiendeler kollektivporteføljen	325	0	325	-319	-77	0	1	
Sum eiendeler selskapsporteføljen	489	0	489	0	-468	0	21	
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	0	0	0	0	0	0	0	
Sum	814	0	814	-319	-545	0	22	
GJELD								
Finansielle derivater	4 589	0	4 589	-319	-163	-2 780	1 379	
Sum	4 589	0	4 589	-319	-163	-2 780	1 379	
PORTEFØLJEFORDELTE GJELD								
Sum gjeld kollektivporteføljen	4 470	0	4 470	-319	-93	-2 780	1 308	
Sum gjeld selskapsporteføljen	102	0	102	0	-61	0	56	
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	17	0	17	0	-8	0	15	
Sum	4 589	0	4 589	-319	-163	-2 780	1 379	

31.03.2023 MILLIONER KRONER					Relaterte beløp som ikke er presentert netto			
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	
EIENDELER								
Finansielle derivater	980	0	980	-197	-831	0	220	
Sum	980	0	980	-197	-831	0	220	
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER								
Sum eiendeler kollektivporteføljen	329	0	329	-196	-260	0	133	
Sum eiendeler selskapsporteføljen	650	0	650	0	-563	0	87	
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	1	0	1	-1	-8	0	0	
Sum	980	0	980	-197	-831	0	220	
GJELD								
Finansielle derivater	7 304	0	7 304	-197	-205	-5 980	1 067	
Sum	7 304	0	7 304	-197	-205	-5 980	1 067	
PORTEFØLJEFORDELTE GJELD								
Sum gjeld kollektivporteføljen	7 143	0	7 143	-196	-57	-5 980	910	
Sum gjeld selskapsporteføljen	143	0	143	0	-128	0	143	
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	18	0	18	-1	-21	0	14	
Sum	7 304	0	7 304	-197	-205	-5 980	1 067	

31.12.2023 MILLIONER KRONER					Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	10 365	0	10 365	-1 077	-6 716	-2 755	149
Sum	10 365	0	10 365	-1 077	-6 716	-2 755	149
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER							
Sum eiendeler kollektivporteføljen	9 814	0	9 814	-1 076	-6 114	-2 755	100
Sum eiendeler selskapsporteføljen	527	0	527	0	-578	0	32
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	24	0	24	-1	-23	0	17
Sum	10 365	0	10 365	-1 077	-6 716	-2 755	149
GJELD							
Finansielle derivater	1 139	0	1 139	-1 077	-62	-5	0
Sum	1 139	0	1 139	-1 077	-62	-5	0
PORTEFØLJEFORDELT GJELD							
Sum gjeld kollektivporteføljen	1 137	0	1 137	-1 076	-62	-5	0
Sum gjeld selskapsporteføljen	0	0	0	0	0	0	0
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	1	0	1	-1	0	0	0
Sum	1 139	0	1 139	-1 077	-62	-5	0

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av nettingavtaler i KLP; hvilke muligheter KLP har for å motregne bilaterale avtaler mot andre motparter dersom disse skulle gå konkurs, og beløpet som gjenstår om alle slike nettingavtaler materialiseres. Notene viser derivatposisjoner i balansen, samt en ytterligere tabell med tilsvarende informasjon sortert på de ulike porteføljene i selskapet.

Note 13 **Kapitalkrav**

I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til. For KLPs forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen, samt fondsobligasjonslånet. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlige lån, risikoutjevningfond og ikke-innbetalt supplerende kapital. Finanstilsynet har godkjent at KLPs vedtektsfestede etterinnkallingsrett kan regnes med som supplerende kapital med et beløp tilsvarende 2,5 % av foretakets premiereserve. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er begrenset oppad til 50 % av kapitalkravet.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er foretakets solvensgrad 351 % som er godt over foretakets mål om minst 150 %. Med det midlertidige fradraget er solvensgraden 351 %.

	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
SOLVENSGRAD	351 %	316 %	346 %

MILLIARDER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Eiendeler, bokført	803	741	786
Merverdier HTF/lån og fordringer	-11	-12	-9
Merverdier øvrige utlån	-1	-1	-1
Øvrige mer/mindreverdier	0	0	0
Utsatt skattefordel	0	0	0
Sum eiendeler etter solvens II	790	728	776

MILLIARDER KRONER	31.03.2024	31.03.2023	31.12.2023
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Beste estimat	720	643	702
Risikomargin	11	12	11
Ansvarlige lån/fondsobligasjonslån	5	5	5
Andre forpliktelser	10	25	12
Utsatt skatteforpliktelse	0	0	0
Sum forpliktelser etter solvens II	745	686	731
Eiendeler minus forpliktelser	45	42	45
- Utsatt skattefordel	0	0	0
- Risikoutjevningfond	-4	-5	-4
+ Fondsobligasjonslån	1	2	1
Basiskapital - kapitalgruppe 1	43	39	42
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	43	39	42
Ansvarlige lån	3	3	3
Risikoutjevningfond	4	5	4
Basiskapital - kapitalgruppe 2	7	8	7
Supplerende kapital	14	13	14
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	14	13	14
Fradrag for maks. kapital i gruppe 2	-15	-14	-14
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	7	7	7
Utsatt skattefordel	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital til dekning av solvenskapitalkravet	50	47	50
Markedsrisiko	170	128	142
Motpartsrisiko	3	3	3
Forsikringsrisiko	119	84	113
Diversifisering	-60	-44	-55
Operasjonell risiko	3	3	3
Tapsabsorberende evne til forsikringstekniske avsetninger	-219	-157	-191
Tapsabsorberende evne til utsatt skatt	-1	-2	-1
Solvenskapitalkrav (SCR)	14	15	14
Nominelt minstekapitalkrav	0	0	0
Det lineære minstekapitalkravet (MCR_lineær)	2	5	4
Minimum	4	4	4
Maksimum	6	7	6
Minstekapitalkravet (MCR)	4	5	4
Tellende ansvarlig kapital til dekning av minstekapitalkravet	43	40	43
Solvensgrad	351 %	316 %	346 %

Appendix A: Definisjon av bærekraftsindikatorer

Det er markedsverdien av investeringene, i millioner kroner, som oppgis. Andelene er beregnet som investeringenes andel av KLPs finansielle eiendeler. Summen per 31.12.23 ble korrigert i regnskapet for 1. kvartal 2024, så andelene per 31.12.23 avviker fra de som ble publisert i årsrapporten for 2023.

I forbindelse med årsrapportering for 2023 oppdaterte vi definisjonen av miljøbygg i tråd med taksonomien. I tillegg har vi tatt ut utlån til nullutslippsferger fra tabellen da disse ble innfridd i 2022. Dette medfører at de historiske tallene for netto nye investeringer og markedsverdi avviker fra hva som har blitt rapportert tidligere.

Fornybar energi i Norge er aksje- og obligasjonsinvesteringer i norske kraft- og nettselskaper. Kraftselskapene er klassifisert som el-produsenter fra vannkraft, vindkraft eller biobrensel. Tallet inkluderer også utlån til selskaper og prosjekter i Norge innen kraftsektoren.

Fornybar energi internasjonalt er investeringer i prosjekter innen fornybar energi. Dette er både investeringer i egenkapital og prosjektfinansiering. Investeringene gjøres enten gjennom eksterne fondsforvaltere spesialisert på energi eller andre samarbeidspartnere. Tallene inkluderer også selskaper som har mer enn 95 prosent av sine inntekter fra produksjon av fornybar energi.

Fornybar energi i utviklingsland er investeringer i nye prosjekter innen fornybar energi. Investeringene gjøres dels som direkteinvesteringer i samarbeid med Norfund, dels som fondsinvesteringer gjennom fondsforvalteren Climate Fund Managers.

Bærekraftig skog er investeringer i et fond som investerer i FSC-sertifiserte skogeiendommer i Sverige, Finland og Baltikum.

Miljøbygg er definert som bygg som er forenlige med kriteriene i taksonomien, som du kan lese mer om her. Det er markedsverdien av miljøbygg i KLPs eiendomsportefølje og totalt antall kvadratmeter som rapporteres. Definisjonen ble endret for rapporteringen 2023, i tråd med ny tolkning av taksonomiforordningen. De historiske tallene er oppdatert i henhold til ny definisjon.

Grønne lån er utlån til kommuner, fylkeskommuner og bedrifter med offentlig tilknytning. Lånet må ha en klar positiv miljø- og klimaeffekt og tilfredsstillende gitte kriterier, avhengig av hva slags prosjekt det er. Kriteriene er basert på Green Bond Principles, Climate Bond Initiative Taxonomy og Nordic Public Sector Issuers Position Paper on Green Bonds Impact Reporting. Kriteriene revideres løpende ved behov.

Grønne obligasjoner er obligasjoner klassifisert som grønne og som har en ekstern tredjepartsverifisering. Det inkluderer ikke obligasjoner som allerede er medregnet i KLPs investeringer i fornybar energi i Norge ovenfor.

Infrastruktur inkluderer investeringer i et fond for bærekraftig infrastruktur i Europa.

Fossil energi er KLPs investeringer i selskaper klassifisert som olje- og gasselskaper, herunder eksempelvis letevirksomhet, produksjon og raffineri. Transport- og oljeserviceselskaper er ikke inkludert.

Såkorninvesteringer er investeringer i såkornfond knyttet til forskningsmiljøer i Norge. Det er markedsværdien av gjennomførte investeringer som rapporteres. KLP hadde ved utgangen av 2023 investert i 15 ulike såkornfond.

Investeringer i bank og finans i utviklingsland er KLPs investeringer i Abler Nordic og NorFinance. NorFinance er et investeringsselskap KLP eier sammen med blant andre Norfund. Investeringene gjøres som en del av KLPs portefølje for utviklingsinvesteringer, som er ett av virkemidlene i *Retningslinje for KLP som ansvarlig investor*. Formålet er å oppnå både finansiell avkastning og samfunnsmessig gevinst.

Kontaktinformasjon

KLP

Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Organisasjonsnr.: 938 708 606

Besøksadresse

Dronning Eufemias gate 10, Oslo

klp.no

Tlf: 55 54 85 00

klp.no/kontakt